

MGL

Marius
von
Mayenburg

EX

KONTAKTI

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenija

(Ljubljana City Theatre, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenia)

Hišna centrala (Central operator) **+386 (0)1 4258 222**

Tajništvo (Secretary) **+386 (0)1 4257 148**

Blagajna (Box office) **+386 (0)1 2510 852**, odprto vsak delavnik od 12. do 18. ure in uro pred predstavo

(open Monday to Friday from 12 a.m. to 6 p.m. and an hour before start of performance),

e-naslov (E-mail) **blagajna@mgl.si**

E-naslov (E-mail) **info@mgl.si**

Spletno mesto (Web site) **www.mgl.si**

Barbara Hieng Samobor, direktorica in umetniška vodja (General Manager and Artistic Director)

Petra Bizjak, direktoričina pomočnica – poslovna vodja (Assistant General Manager)

Janez Koleša, direktoričin pomočnik za tehnične zadeve (Assistant General Manager – Technical)

Simona Belle, vodja službe za odnose z javnostmi in trženja (Head of Public Relations and Marketing)

tel. +386 (0)1 4258 222

Katarina Koprivnikar, Katarina Bogataj (nadomeščanje), vodja projektov (Project Manager)

tel. +386 (0)1 4258 222

Helena Štrukelj, koordinatorka in planerka programa (Programme Coordinator and Planner)

tel. +386 (0)1 4440 309

Petra Setničar, koordinatorka obiska (Visit Coordinator)

tel. +386 (0)1 4258 222

Urša Petelinek in Rok Špacapan, blagajnika in informatorja (Box office and Information)

tel. +386 (0)1 2510 852

Eva Mahkovic, dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka (Dramaturg and Head of International Department)

Petra Pogorevc, dramaturginja in urednica Knjižnice MGL (Dramaturg and Editor)

Ira Ratej, dramaturginja in vodja izobraževalnega programa (Dramaturg and Head of Education)

Alenka Klabus Vesel, dramaturginja in arhivarka (Dramaturg and Archivist)

Maja Cerar, Martin Vrtačnik, lektorja (Language Consultants)

Mojca Višner, oblikovalka (Designer)

Javni zavod Mestno gledališče ljubljansko, ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana

Program gledališča financirata Ministrstvo za kulturo RS (iz proračuna Republike Slovenije) in MOL.

Svet Mestnega gledališča ljubljanskega (Board of Ljubljana City Theatre)

mag. Mojca Jan Zoran (predsednica/President), **Ira Ratej** (namestnica predsednice/Deputy President),

Alen Jelen, Špela Knol, Ksenija Sever

Strokovni svet Mestnega gledališča ljubljanskega (Professional Board of Ljubljana City Theatre)

Tone Peršak (predsednik/President), **Sandi Jesenik** (namestnik predsednika/Deputy President),

prof. Tomaž Gubenšek, Darja Hlavka Godina, Eva Mahkovic, Matej Puc

Ustanoviteljica

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

VSEBINA

- 7 Špela Virant **SREDNJA ŽALOST**
13 Suzana Zagorc **NIHČE NE VE, DA JIH NI**
19 Anka Patru **TEŽA NEIZGOVORJENIH BOLEČIN**
25 **NOVO V KNJIŽNICI MGL**

Marius von Mayenburg

EX

Ex, 2021

Prva slovenska uprizoritev

Premiera 12. decembra 2024

Prevajalka **ANJA NAGLIČ**
Režiserka **MARUŠA KINK**
Dramaturginja **PETRA POGOREVC**
Scenografka in kostumografka **VASILIJA FIŠER**
Avtorica glasbe **VERONIKA KUMAR**
Lektor **MARTIN VRTAČNIK**
Oblikovalec svetlobe **ANDREJ KOLEŽNIK**
Oblikovalec zvoka **TOMAŽ BOŽIČ**

Vodja predstave in šepetalka **Lejla Žorž**
Tehnični vodja **Janez Koleša**
Vodja scenske izvedbe **Matej Sinjur**
Vodji tehnične ekipe **Boris Britovšek** in **Dimitrij Petek**
Tonski tehnik **Tomaž Božič**
Osvetljevalca **Janez Vencelj** in **Aljoša Vizlar**
Frizerke in maskerke **Anja Blagonja**, **Sara Dolinar** in **Alja Pečelin**
Garderoberka **Angelina Karimović**
Rekviziterka **Ana Johana Scholten**

Sceno so izdelali pod vodstvom mojstra **Vlada Janca** in kostume pod vodstvom mojstric **Irene Tomažin** in **Branke Spruk** v delavnicah MGL.

Igrajo

Katarina **MOJCA FUNKL**

Daniel **JERNEJ GAŠPERIN**

Janja **NINA RAKOVEC**

* Za potrebe prve slovenske uprizoritve smo imeni ženskih likov spremenili: Katarina je v izvirniku Sibylle, Janja pa Franziska.

Nina Rakovec, Jernej Gašperin, Mojca Funkl

Jernej Gašperin, Mojca Funkl

Špela Virant **SREDNJA ŽALOST**

Katarina in Daniel sta par srednjih let. Zaposlena sta, partnerja, starša. Tako imenovana najlepša leta njunega partnerstva so minila. Nista več vzhičena drug nad drugim. Malo se pričkata, malo živita drug mimo drugega, ampak nekako shajata, vsaj dokler se ne pojavi njegova bivša, njegova ex, njegova ženska od prej. Podobno situacijo je izbral tudi Roland Schimmelpfennig v igri *Ženska od prej* (2004), ki smo jo lahko videli na odru SNG Drama Ljubljana leta 2006. Schimmelpfennig se v svoji igri inovativno poigrava z dramsko strukturo in junake popelje v katastrofo, Mayenburgovo igro pa odlikujejo gibki dialogi ter poglobljena kritika družbe.

Zdi se, da se v družbenem kontekstu, v katerega sta umeščeni obe igri, to je srednji sloj srednjih let v srednji Evropi, ne more zgoditi nič hujšega in bolj nepredvidljivega kot srečanje z bivšo partnerico. V primerjavi z Nemčijo je Slovenija seveda bistveno manjša in verjetnost, da srečaš bivšega na cesti, v nakupovalnem središču ali v gledališču, je precej večja. Zato je stopnja socialne higijene v Sloveniji višja, socialne kompetence so bolj razvite. Znamo neobremenjeno pokramljati, se nevsiljivo ignorirati. Kaj pa, če se ta bivša oseba pojavi pred našimi vrati, če prestopi prag, vdre v našo intimo in s sabo prinese sled nekdanje bližine?

Katarina in Daniel se, ko sta sama, pogovarjata v enozloznicah, v kratkih, pogosto nepopolnih stavkih. To je tip dialoga, ki si ga lahko privoščimo, ko se razumemo tudi brez besed. Ali pa, ko vemo, da se ne razumemo in da se ne bi razumeli, četudi bi še tako elokventno argumentirali. Ko smo poraženi. Ko Janja vdre v njuno intimo, deluje kot katalizator, ki iz vseh, predvsem pa iz Daniela, izvabi poplavo besed, s katerimi se soočijo vsak s svojim porazom. Vrzeli v lakoničnem intimnem dialogu niso premolki, ko bi partnerja prisluhnila drug drugemu kakor kos, ki posluša v noč, temveč brezdanja brezna, ki zazijajo sredi vsakdanjega življenja, v katerem je navidezno vse v redu. »Vse« se pri tem kaže kot negotovo, včasih hektično pozibavanje ob robu teh brezen, kjer so vsakdanje pričrkarje dobrodošle, saj odvrtačajo pogled od njih. Janja zmoti rahlo ravnovesje partnerstva, ki sicer ni srečno, pa vendar dovolj uigrano, da oba obvaruje pred padcem. Zdaj vsi trije začnejo drseti proti breznu, ki grozi, da jih bo vsesalo vase. Oklepajo se drug drugega ter govorijo in govorijo, da ne bi padli.

Mayenburg ni ne mistik ne filozof, v breznu na njegove junake ne preži niti mitska Gorgona niti metafizična resnica, temveč zgolj spoznanje, da je mladost minila, z njo pa vse, kar srce si sladkega obeta za prihodnost. Vsem trem se je nekoč zdelo dosegljivo, kar obljublja evropski sen, ki je od nekdanj precej bolj zapleten od ameriškega. Evropski sen obeta osebni razvoj, poklicni uspeh s kreativnim, inovativnim delom za boljši svet in v skupno

dobro človeštva, stabilno partnerstvo in izpolnjeno spolno življenje, varno in ljubeče družinsko okolje, ki otrokom omogoča kar najboljši razvoj – vse to in še kaj.

Seveda junaki igre *Ex* niso povsem poraženi, le srednje uspešni so. Če začnemo pri slednji točki omenjenega evropskega sna: Janja sicer nima otrok in jih, kot kaže, ne bo imela, toda Katarina in Daniel imata dva zdrava, živahna otroka, ki jima nudita vse, kar v sodobni premožni srednjeevropski družbi velja za vzgojno. Problem je le, da sta otroka zaradi motenih odnosov v družini precej izgubljena in na dobri poti, da odrasteta v nevrotika. Kar zadeva spolnost, je Katarina in Daniel že dolgo nimata več, Janja pa je pred nasilnostjo svojega partnerja pobegnila. V poklicu so vsi trije srednje uspešni. Nihče ni brezposeln. Ne vegetirajo na robu eksistenčnega minimuma in ne hlepijo po bogastvu. Niso bogati dediči in denar ne pada z neba. Vsi trije morajo delati, da zaslužijo za svoje sorazmerno udobno življenje. Vsi trije so se v svojih službah znašli na točki, ki je očitno vrhunec kariere, ta pa ni tako visoko, kot so si nekoč umišljali, da bo. Na tej točki jim sicer ne manjka nič razen perspektive. Nič ne kaže, da bi lahko še bistveno napredovali, bistveno spremenili smer, v kateri bi lahko z zanosom delali naprej. Janja že od nekdanj dela v trgovini za živali in bo to počela še naprej. Rada ima živali, ampak kreativnost je pač omejena na prilagajanje novim oblikam trženja. Katarina je sicer uspešna zdravnica, ampak Nobelove nagrade za medicino ne bo dobila. Daniel je arhitekt, dela v svojem poklicu, toda obtičal je pri načrtih za evakuacijske poti iz parkirnih hiš. To je sicer hvalevredna dejavnost, ki bo morda komu rešila življenje, toda daleč od ambicij njegove mladosti, ko je sanjal o tem, da bo revolucioniral arhitekturo v dobro ljudi in narave.

Za Daniela je delni neuspeh v poklicu bolj frustrirajoč kot za ženski. Spolno zaznamovan je že izbor poklica, ki ga Mayenburg pripiše svojemu protagonistu. Edini je, ki je v kreativnem poklicu. To je seveda dediščina konvencionalnih spolnih vlog, ki se v Nemčiji ohranja še precej bolj zagovedno kot v Sloveniji, saj jo je v 20. stoletju močno ojačal nacionalsocializem. Tradicionalna naloga žensk je bila biološka prokreacija, podarjanje in ohranjanje življenja, rojevanje bodočih delavcev in vojakov. Moški so se morali potrjevati s kreativnostjo na področjih kulture in gospodarstva, torej z ustvarjanjem kulturnih dobrin in profitov. Daniel bi torej moral zgraditi hišo, ne pa samo praskati po tujih hišah, v katerih sploh nihče ne živi.

Seveda tudi v Mayenburgovi igri želja po smiselnem, kreativnem in inovativnem delu na eni strani ter frustriranost z občutkom odtujenosti od rezultatov lastnega dela in zapravljanjem intelektualnih potencialov na drugi ni omejena po spolu. Katarina zvečer, v prostem času, gleda film o znanstvenici, ki je odkrila HIV. Sama o takšni znanstveni odličnosti lahko samo sanjari, ko so otroci zvečer v postelji. Tudi njena obetavna kariera se je ustavila, ni niti primarijka niti višja zdravnica, kaj šele velika odkriteljica. Danielov poskus, da bi povprečnost njunih poklicnih dosežkov razložil s starševstvom, torej krivdo prevalil na otroka, Katarina zavrne. Dolgo časa je bila v razvitem zahodnem svetu razširjena modrost dvomljivega porekla, da ženska ne more imeti obojega, ampak se mora odločiti bodisi za otroke bodisi za kariero.

Janja nima otrok, pa tudi bleščeče kariere ne. Zdi se, da potrjuje drugo Danielovo tezo, da je pač kriv sam, ker je »nula«. Janja je, po kriterijih trga delovne sile, »nula«, ker ni dovolj izobražena. Ampak tudi sama poskuša razumeti

Jernej Gašperin

Nina Rakovec

sebe in svet ter nekako udejanjiti svoje intelektualne in kreativne potenciale. Pri tem jo odnaša v ezoteriko. To pri njej v zasebnem svetu deluje simpatično naivno in nenevarno. Katarina se zaradi tega norčuje iz nje in pri tem opozori, da takšne ezoterične kompenzacije, razlage sveta iz tega, »kar napol prežvečeno pobereš na internetu«, v drugačnih okoliščinah lahko postanejo nevarne. Njena pikrost do Janje morda izvira iz ljubosumnja, toda s to izjavo na posreden način krivdo za svojo sorazmerno neuspešnost v poklicu zvali na njo samo, na njene pomanjkljive intelektualne sposobnosti: »To z abstraktnim mišljenjem ti pa nikoli ni bilo blizu, a ne, Janja?«

Osebnostni razvoj, nekoč pojmovan kot predpostavka za srečno življenje posameznika in za pravično družbo, saj demokratična družba lahko deluje le, če so v njej združeni zreli in odgovorni posamezniki, pri Mayenburgovih junakih nekoliko šepa. Saj ne, da ga ne bi bilo, le celosten ni. Janji manjka izobrazba in zmožnost abstraktnega mišljenja. To do neke mere kompenzira s tako imenovano čustveno inteligenco. Ta pa ni prav zanesljiva, saj se je v stiski znašla zaradi napačne izbire partnerja. Zdaj je napako sicer spoznala, toda izhod iz stiske išče pri Danielu, ki pa osebnostno očitno tudi ni idealen. Predvsem je zelo egoističen, saj ji ponuja samo občasna srečanja, enkrat letno, ki bi njemu pomagala iz vsakdanje bede, sploh pa ne pomisli, kaj bi to pomenilo za njo. Ob takem predlogu seveda podvomimo, da je razmerje med Janjo in Danielom sploh kdaj bilo tako dobro, kot se ga zdaj spominja Janja. Na drugi strani je Katarina, ki vzorno in odgovorno skrbi za otroka, malo manj za moža, je pa malenkostna in posesivna.

Kje je sredi vse te srednje žalosti ljubezen? Je čarobni napoj, ki mu junaki pripisujejo moč, da jih reši iz te bedne povprečnosti? Enkrat letno, za eno noč? Ali zgolj slepilo, ki jim preprečuje spoznanje, da nikoli niso imeli šans?

Zdi se, da so posamezniki sami krivi za svoj neuspeh. Zdi se, da je uspeh mogoč, če bi bil posameznik malo bolj nadarjen ali bolj inteligenten, če bi se malo bolj potrudil. Zdi se, da prizadevanja na enem področju onemogočajo uspeh na drugih. Frustracije v poklicu dušijo zasebno življenje in onemogočajo osebnostni razvoj. Neuspeh v tem razvoju onemogoča uspeh v poklicu in v partnerstvu kot zvezi zrelih posameznikov. Frustracije v spolnem življenju onemogočajo kreativnost v poklicu. Ali obratno, uspeh v poklicu onemogoča ukvarjanje z družino, partnerstvom, osebnostnim razvojem. In tako naprej. Kakor koli, nikoli ni dovolj. Še bolj bi se morali potruditi. In ljubezen naj bi bila čarobni napoj, ki bi dala moč za to?

Mayenburgovi junaki so se znašli pod steklenim pokrovom. Stopnice, ki vodijo navzgor, pot, po kateri naj bi se vzpenjali, je vidna, pa vendar ne gre naprej. Nenehni občutek nezadostnosti pomeni nenehni pritisk. Stekleni pokrov preprečuje vzpon, hkrati pa pušča odprt pogled tja gor. Stekleni pokrov ni napaka posameznika, temveč družbenega sistema. Izraz *stekleni strop* se je sprva nanašal predvsem na diskriminacijo žensk, ki so se v hierarhijah lahko povzpele le do določene točke, naprej pa ni šlo. Toda problematika presega binarno ureditev družbe. Stekleni pokrov, tako se vsaj zdi, ko gledamo Mayenburgovo igro, zadeva večji del srednjega sloja srednjih let v srednji Evropi. Danielova predstava, da bi ljubezen – enkrat letno za eno noč – bila dleto, ki bi prebilo to steklo, je njegovo zadnje upanje: iluzorno, smešno in neskončno žalostno.

Mojca Funkl

Suzana Zagorc

NIHČE NE VE, DA JIH NI

Pred časom sem bila povabljena na praznovanje petdesetletnice. V nekem trenutku so že skoraj odrasli otroci prosili slavljenca in njegovo nekdanjo ženo, svojo mamo, naj stopita z njimi pred fotoaparate za družinsko fotografijo. Oba sta seveda takoj prikimala, vsi so bili nasmejani. A le na videz. V resnici je bil vsak gib premišljen. Prisotna sta bila namreč tudi oba nova partnerja, ki bi prestregla vsak malo daljši pogled. Več kot deset let je minilo, odkar sta se razšla, a še vedno ni smelo biti nič prepuščeno naključju.

Mayenburg nas v svojem delu postavi v dom zakoncev, Katarine in Daniela, z majhnima otrokoma, ki že spita. Kasneje na vrata pozvoni Danielova nekdanja ljubezen Janja, ki se je ravnokar razšla s svojim partnerjem in potrebuje streho nad glavo. Prizor, ki je pred nami, ni prav nič prijeten. V tej dnevni sobi nikomur ni več mar širša slika, dobrobit partnerstva in družine. Vsak od njih želi zatuliti od lastne bolečine. Ta pa nas, tiho navzoče, postavi pred ogledalo, v katerem uzremo lastno ujetost v življenja, v katera smo tako zelo hiteli, zdaj pa ne vemo niti tega, kako smo prišli do sem, kdo so ljudje okoli nas in nenazadnje – v kaj smo se spremenili.

Tečna žena

... utrujena in hudobna je ...

Prva je Katarina. Partnerja ne pričaka ljubeča, ne vpraša ga, kako se počuti, ne reče, utrujena sem, ves popoldan sem bila sama z otroki, potrebujem objem. Spusti se s povodca. Sika, izziva, predrzno podtika. Njen namen ni celiti, kar je ranjeno, temveč dati na ogled odprto rano partnerstva in materinstva, praskati po njej, jo poglobljati, če je potrebno do gole kosti, v to početje pritegniti tudi drugega, ga narediti sokrivega, češ, poglej, kaj mi delaš, v kakšno gnilobo se spreminjam zaradi tebe, življenja ob tebi.

Ko Daniel odgovarja »Pa saj nisem nič naredil.«, ne razume. Ne ve, da opravičilo ne bo zadostovalo. Nič, kar bi izrekel, da bi pomiril situacijo, ne bi zadostovalo. Igra, v katero sta se ujela, je namreč odprla globačo, ki bruhata tisočletne zamere. Z besedami »Ja. Vse skupaj. Odkar poznam tebe.«, ga krivi za življenje, ki ga živi. Mi, neme priče temu prizoru, pa se sprašujemo, za kaj vse je kriv. Na koga vse je usmerjena jeza, ki jo mora prestreči?

Najlažje bi bilo v Katarini videti tečno ženo. Ženskam so skozi zgodovino vedno pripisovali emocionalne ekscese, neuravnovešenost, nerazsodno vedenje, nezmožnost obvladovanja čustev in dejanj. Medtem ko so se prejšnje generacije žensk po večini zgolj trudile *preživeti* – vojne, nasilje, neskončno pomanjkanje, kopico otrok, pozicijo, ki jim jo je odredil patriarhat – sedanje generacije razmišljamo, da to ni več dovolj, da smo me tisti člen v dolgi verigi ženske podrejenosti, ki mu končno pripada živeti. *Ni šans, da si bomo me kaj takšnega dovolile, presekalke bomo s podrejenostjo, životarjenjem!*, smo si goreče zatrjevale kot dvajsetletnice. Niso se naše prednice borile zato, da bomo me zdaj padale v enake vzorce! Desetletje ali dve kasneje se marsikatera od nas vpraša: kaj je šlo narobe, kje se je zataknilo, kje sem zgrešila odcep? Vse delamo drugače, kot so ženske pred nami, pa vendar vse deluje enako. To je še vedno prebijanje iz dneva v dan, si včasih po tiho potožimo. Potem pa pride trenutek, ko ne moremo več molčati. Nekdo stopi skozi vrata. Ne pogleda, kot bi moral. In odpre se brezno. Katarina, zdravnica, ki je pridno odključala vse kljukice na svoji listi do sreče in uspeha, izlaja vse svoje frustracije. Vsaka beseda je dobro namerjena strupena puščica. Daniel je edini možni krivec. A zagotovo ne zato, ker bi bil edini kriv, temveč zato, ker je edina vidna tarča. Vsi drugi so se skrbno poskrili.

Za delovne ženske z majhnimi otroki v resnici nikoli ni bilo kaj prida podpornih sistemov. In – tragično – zato moramo pokončati še tistega enega, ki se trudi biti vsaj približno enakovreden starš. Zgolj, ker je stopil skozi vrata. Vidimo, da je možki. Slutimo, da ima tudi on svoje želje. Domnevamo, da jih bo lažje uresničil. A ne vidimo dlje od tega. Ne zavedamo se, da ni on obraz patriarhata, kapitalizma, tehnofevdalizma. Daniel ni nekdo, ki bi dosegel samouresničitev na račun žene. Zgolj še en revež je, vržen v isti kotel kot ona, nasedel je istim obljubam.

Bledenje

... potem si lepega dne ti sam kompromis med samimi kompromisi ...

Druga, ki je bila nekoč prva, je Janja. Nihče ne ve. Da je ni. *Ne obstajam*, se morebiti boleče zave, ko jo Kris vpraša, ali bi se poročila z njim. Predstavljam si, da on srečno zre proti njej, a vidi zgolj telo, gibe in reakcije, ki jih je toliko časa uril in oblikoval po svojih potrebah. Zdaj sva popolna, zavzdihne, njej pa se zdi, da je postala zrak. Njegov pogled je švignil skozi njo, za trenutek se ni pomudil, da bi pogledal globlje, po kotih in skrivnih hodniki, da bi prisluhnil zamolklosti v očeh, vprašal, kam so se skrile vse iskre. Ona seveda reagira, ustnice ukrivi navzgor.

Če vsi drugi ustvarjajo, rojevajo, gradijo, se tudi od nje pričakuje, da se bo premaknila. A kaj, ko je je z vsakim nasmehom manj. Vsak je izdaja. Z vsakim novim korakom v smer, ki ji pravijo naprej, je bližje dnu. Bo postalo znosnejše, če bo svoja pričakovanja poimenovala iluzije, če jih bo začela spuščati, eno po eno? Če bo utišala

Jernej Gašperin

glasove, ki se ji dvigujejo iz drobovja, ko se je dotakne? Tudi tega, ki se je ravnokar kot mehurček z dna penine začel dvigati in bo zdaj zdaj dosegel grlo, potlači. *Pomiri se, srčece moje*, si misli, *saj ne rabiva veliko, kajne? Imeti nekoga ni tako slabo, sploh ni slabo ...*

Izginje v kopalnico, odpre vodo, zapre oči. Dlani ji drsijo po obrazu, dotikajo se oči, ustnic, preveriti morajo, ali je še kaj živega v njih. Nežno zaobjamejo prsi. *Nekoč je nekdo znal pogledati globlje, nekoč sem bila jaz jaz*, se ponovno drzne oglasiti droben glasek. Tokrat se prebija naprej, pridobiva moč, zahrumi. *Tista prasica mi ga je vzela! Vse mi je pobrala, vse!*

Odpre oči, odpre omarico, s police vzame rdečilo. *Ko me bo še enkrat videl ...*

Večni nadzor

Janja pozvoni. Takoj ko se Katarina za trenutek umakne, izkoristi priložnost. Daniel najprej poskuša zajezi ti poplavo, ki se izliva iz nje, a nato pomisli na vse svoje dnevno skrbno izbirane in pravilno odmerjene besede in tudi njegov jez popusti.

Kot bi bili vsi globoko v sebi prepričani, da ljubezen kar ne izgine. Še vedno bi bila njena čarobnost lahko tu, lahko bi nam lajšala življenje, nas osrečevala, ko bi le naš partner počel to, ne počel tistega. Vedno smo rahlo nezadovoljni z njim, posledično pa tudi s sabo. Zaradi njega/nje se tudi sam spreminjam v nekaj, kar ne želim biti. In vemo, da tudi on ni zadovoljen, ker mu dajemo vedeti, da mu vedno nekaj manjka. Potem pa oprezamo, ali bo pogledal drugam. Tretji je vedno nevarnost – kaj pa, če je bil on zadovoljen z njim, takšnim, kot je, če še vedno kdaj pomisli nanj? Naše lastno nezadovoljstvo naenkrat postane največja grožnja, pot, ki ga lahko vodi v tuj objem.

Slutimo, da so vsi trije liki drug drugemu postali zgolj objekti za celjenje lastnih ran. Nehote se vprašamo, ali smo ljudje hkrati z obljubo ljubezni drugemu izročili tudi listino o lastništvu nad nami, našimi čustvi, vedenjem. Sta dva zvezana v obljubi, da bosta v neskončnost marioneti na nitkah drug drugega? Je materialistični sistem z *imeti, imeti, imeti*, posledično pa deliti si odgovornost za nikoli dopolnjeno poplačilo, njun matičar? In celo misel na novega partnerja ne predstavlja bistveno več kot sveže oglasno sporočilo – obljubo utehe.

Ob besedah Katarine in Daniela pomislimo, zakaj partnerja ne zmoreta dovolj modrosti, da bi si bila zgolj sočloveka, ki sta se znašla v okoliščinah, ki zahtevajo sodelovanje? Zakaj so potrebne zmage, ko pa so vsaka od njih tudi razpokana tla pod nogami, saj drugi komaj čaka, da povračilno udari v led, na katerem stoji prvi?

Žensko zavezništvo

... Čutim solidarnost z njo kot žensko.

Obe se zavedata, da te ponos ponoči ne greje. Obe čutita bolečino, ki znižuje kriterije dostojanstva. Za potrditev lastne vrednosti sta pripravljeni uporabiti igro moči.

Besede Katarine o ženskem zavezništvu so zgolj farsa, trnek, na katerem bo obvisela nekoč zavržena ljubezen, da si jo bo še enkrat dobro ogledala, preden jo bo dokončno poteptala. A ravno tako je farsa, da je Janja pozvonila na vrata, ker rabi streho nad glavo. Kot je farsa, da jo je Daniel odslovil.

Katarina je s prihodom druge ženske ponižana v lastnem domu, a kot obrambo premore zgolj brutalno teptanje in zaničevanje, ki ju stopnjuje do točke, ko se vsi drug drugemu zazdijo že ogabni. Niti pomisli ne, da bi zaupala, da ne bi odprla tistih vrat ali bi mirno rekla, *ne*, najina zofa ti ni na voljo. To bi bile geste, ob katerih bi druga ženska lahko ohranila nekaj samospoštovanja. A potem ne bi videla, vedela, pogazila vsake trohice možnosti.

Janja je v drugačnem položaju. Njej ni treba napadati, temveč pokazati drugo plat iste boleče nevidnosti – ranljivost. Katarini sicer uspe, druga ženska je ta večer pregnana, a kakšna bo cena tega, da je pokazala svoj pravi obraz?

Zasenčeni hodniki naših duš

Na neki toči vsi odnosi terjajo svoj trud, zaupanje, vsakodnevno preseganje samega sebe. Razmišljam, da v partnerstvu na dolgi rok ni najhujši zločin misel na nekoga tretjega, temveč pomanjkanje empatije, odgovornosti in spoštovanja. Človeka bolj ponižaš, če mu malo po malo odvzemaš samospoštovanje, kot če tvoja ljubezen blede.

Mayenburgovo delo odseva globoko razumevanje partnerskega življenja, najfinejših plasti medčloveških odnosov in globokih stisk, dilem in upov vsakega od treh akterjev. Če imamo kot opazovalci vsaj kanček poguma, bomo dobili dragoceno priložnost, da v zbudljivih med njimi izmenjanih besed, pesti, misli ugledamo tudi zasenčene hodnike lastne duše. Tedaj se lahko vprašamo: kaj pa jaz, kako visoko se mi bo uspelo dvigniti nad greznico, v kateri se bolj ali manj pogosto znajdem? Ali še pomembneje: se bom vzdržal obsodb, ko bom imel pred očmi tiste, v katerih so se znašli drugi?

Nina Rakovec

Anka Patru

TEŽA NEIZGOVORJENIH BOLEČIN

Človek je že kot biološko bitje naravnan k iskanju in gradnji odnosov. Prav v odnosih se razvija, raste ali pa stoji. Stokovnjaki, ki delamo z ljudmi, jih spoznavamo na podlagi njihovih medosebnih odnosov. Podobno lahko tudi sebe bolje razumemo skozi odkrivanje in prevpraševanje odnosov, ki jih imamo z bližnjimi, tako s tistimi iz preteklosti kot trenutnimi. Med vsemi odnosi pa je prav partnerski odnos tisti, ki lahko postane največji vir sreče ali globokega obupa.

Za odraslega človeka je to središče osebnega sveta, kar potrjuje tudi dejstvo, da pogovori o partnerstvu pogosto zaznamujejo vsakdanje interakcije – bodisi med tistimi, ki odnos opisujejo kot ključnega, bodisi med tistimi, ki se mu trenutno želijo izogniti. Narava s svojimi evolucijskimi silnicami človeka usmerja v partnerske odnose, čeprav se njihova oblika in motivacija v zadnjih desetletjih precej spreminjata.

Faze partnerskega odnosa

Partnerski odnos prehaja skozi različna obdobja in faze. Ima svoja pravila, meje, način komunikacije ter obrede. Prva faza zaljubljenosti sloni na idealizaciji partnerja in izogibanju konfliktov. Toda v naslednjih obdobjih se iluzija razblini – partnerja se začneta soočati z razlikami, raznolikimi pričakovanji, potrebami in interesi. Ta faza je ključnega pomena za oblikovanje zdravih meja, ki jih je treba postaviti medsebojno, pa tudi v odnosu do zunanjega sveta – primarnih družin, prijateljev in bivših partnerjev.

Kot lahko vidimo v igri *Ex* sodobnega nemškega dramatika Mariusa von Mayenburga, so prav bivši partnerji pogosto vir kompleksnih občutkov, zato so jasne in dosledne meje nujne. Kadar pride do ogroženosti meja, lahko pogovori med partnerjema postanejo izjemno zahteven izziv, saj sprožajo globoka čustva v obeh. A pari, ki ubesedijo ranljivost, strahove in neizrečene bolečine ter se ob tem slišijo in razumejo, lahko svoj odnos poglobijo in ustvarijo še močnejšo povezavo, predvsem pa na novo postavijo ali utrdijo meje do drugih.

Starševstvo kot izziv za partnerski odnos

Ko se partnerskemu odnosu pridruži še starševska vloga, je ta pogosto ogrožen. Ne zgolj zaradi zmanjšanja obsega časa, ki ga lahko vsak izmed partnerjev nameni drugemu, ampak tudi zaradi različnih oblik navezanosti, ki jih posamezniki prinesejo iz primarnih družin. Te oblike – bodisi varne bodisi kaotične – začnejo oblikovati dinamiko para. Najpogosteje se to kaže v čustvenih dialogih, ki nimajo jasnega začetka ali konca. Ples med partnerjema se pogosto vrti okoli hrepenenja po bližini, ki ga omejujejo strahovi pred zavrnitvijo, občutki nerazumevanja in stare zamere. Celo na videz nepomembno vprašanje, kot je *Kaj boš jedel za večerjo?*, lahko nosi težo neizgovorjenih bolečin.

Sodobni par: dialog izkazovanja ranljivosti

Drama med Danielom in Katarino, ki jo spremljamo v drami *Ex*, razkriva prepoznavni zemljevid čustvenih poti sodobnih parov. Ob njuni želji, da bi postala »popoln par«, se podata na na videz vsakdanji večer. Otroka že skoraj spita, večerja je pripravljena in zdi se, da bo večer minil v rutinski harmoniji na kavču. Njuna skupna moč se kaže v predanosti – predanosti cilju popolne družine, zahtevnim poklicem in odgovornosti, ki ju spremlja že vse življenje. Vse to je globoko zakoreninjeno v vrednote, s katerimi sta bila vzgajana.

Vendar ju ta okvir popolnosti postavlja pred paradoks. Ko odpreta vrata Danielovi bivši partnerki Janji, se soočita s pričakovanji, ki sta jih postavila sama sebi: biti močna, razumevajoča, neomajna. Družba nas pogosto uči, da sta moč in razumevanje odraz višjega intelekta. Toda, ali je pod to močjo vseeno nekaj strahu in negotovosti?

Ranljivost – tisto, česar si mnogi ne upajo razkriti, saj se bojijo, da bi bili označeni za nezrele ali celo čustveno nesposobne – je pravzaprav ključ do avtentičnih odnosov. Prav čustva so tista, ki nas v odnosih oblikujejo in zbližujejo. Sprejeti jih, raziskovati in deliti z drugimi, je osrednjega pomena.

Pod navidezno popolnostjo se tako skriva preplet ranljivosti in negotovosti. Čustev nemoči, osamljenosti in zamere. Ljudje smo v svoji naravi zapleteni. Lahko smo jezni na partnerja, hkrati pa hrepenimo po njegovi bližini. V takih trenutkih ne zmoremo obvladovati navala vsega in še manj ubesediti, zato se mnogi pari znajdejo v slepi ulici. Še zahtevnejše je, če želimo razumeti, da tudi naš partner bije lastno bitko – morda drugačno, a prav tako globoko. Odtujimo se, ne da bi se sploh zavedali, kaj nas vodi k temu – neizražena bolečina, strahovi, zamere, hrepenenje po toplini in razumevanju ostanejo neizgovorjeni.

Konflikt in odtujenost

V stiski mnogi pari instinktivno posežejo po dveh strategijah: bodisi molku bodisi napadalnosti. Tišina občutke duši, napadalnost pa jih izkristalizira v konflikt, ki pogosto vodi v še večjo odtujenost. Prav ironično je, da mnogokrat v trenutkih, ko najbolj hrepenimo po bližini, partnerja najbolj odpravimo od sebe.

Partnerska terapija, poleg drugih vsebin in različnih faz, se posveča tem tihim bojem in razkriva vzorce komunikacije, ki odnose vodijo v negativno spiralo. Izkušeni in educirani terapevti pomagajo parom, da iz ostrih

dialogov preidejo v bolj sočutne pogovore, da ustvarijo prostor, v katerem se oba počutita varna. Prepoznavanje lastnih čustev, izražanje strahov in želja ter ubeseditev ranljivosti – vse to so koraki, ki zahtevajo pogum in zavedanje.

Terapevt lahko paru pomaga zagledati dinamiko, ki je prej ostajala nevidna, in slišati neizrečeno bolečino partnerja na način, ki prinaša sočutje in razumevanje. Včasih je to trenutek, ko se partnerja prvič zaslišita. Kljub temu ostaja taka komunikacija vedno zahtevna in čustveno intenzivna, vendar je ravno zato toliko bolj potrebna.

Merilo kakovosti odnosa

Kakovost partnerskega odnosa ni določena z odsotnostjo konfliktov. Nesoglasja so del vsakdana – različni interesi, pričakovanja in dojemanja sveta so naravni in celo nujno potrebni. Prava mera kakovosti partnerskega odnosa se skriva v tem, kdaj in kako se partnerja po prepiru spet povežeta. Za takšne dialoge pa sta potrebna čas in volja – včasih tudi pomoč od zunaj. Resnična in pristna povezanost med dvema se namreč zgodi le takrat, ko si dovolimo biti ranljivi.

Nina Rakovec, Jernej Gašperin, Mojca Funkl

Agata Juniku
**INDOŠ IN ŽIVADINOV,
TEATRO-BIO-GRAFIJI**

Sveto in ludično kot modusa
političnega v gledališču

Agata Juniku
INDOŠ IN ŽIVADINOV,
TEATRO-BIO-GRAFIJI

Agata Juniku
INDOŠ IN ŽIVADINOV, TEATRO-BIO-GRAFIJI
Sveto in ludično kot modusa političnega v gledališču

MGL (Knjižnica MGL, zv. 184), Ljubljana, 2024

Filozofinja in teatrologinja Agata Juniku v knjigi na osnovi teatrografskih, biografskih in »monografskih« referenc postopno in vzporedno razvija teatro-bio-grafiji hrvaškega performerja Damirja Bartola Indoša ter slovenskega režiserja Dragana Živadinova.

Strukturo knjige bi bilo mogoče grafično skicirati v obliki lija. Osrednja pojma – sveto in ludično – avtorica obdela v dveh ločenih poglavjih, tako da se obseg vsakega izmed pojmov koncentrično razširja v triadah: najprej ju definira ob pregledu konceptov iz filozofsko-antropološke in antropološko-teatrološke perspektive, zatem ponazori njuno uporabo na primeru nekaterih najvplivnejših gledaliških poetik 20. stoletja, nazadnje pa ju še izolira in interpretira kot elementa v umetniških praksah Indoša in Živadinova.

Politično in gledališče je fokus tretjega poglavja, ki je koncipirano kot sinteza predhodnih dveh – pri čemer ponuja nekoliko manj formalne negativne filozofske koncepte in morda bolj osupljive perspektive – tako glede na politični potencial svetega in ludičnega kot tudi glede na umetniška opusa obravnavanih avtorjev.

Nevsakdanja knjiga, ki jo je v slovenščino prevedla Aleksandra Rekar, spremno besedo k njej pa je napisal teoretik in zgodovinar gledališča Aldo Milohnič, je poskus komplementarne dopolnitve dosedanjim strožje teatrološkim uvidom v umetniške prakse Indoša in Živadinova.

Marius von Mayenburg

EX

Ex, 2021

Drama

First Slovenian production

Opening 12th December 2024

Translator **ANJA NAGLIČ**
Director **MARUŠA KINK**
Dramaturg **PETRA POGOREVC**
Set and costume designer **VASILIJ FIŠER**
Composer **VERONIKA KUMAR**
Language consultant **MARTIN VRTAČNIK**
Lighting designer **ANDREJ KOLEŽNIK**
Sound designer **TOMAŽ BOŽIČ**

Stage manager and prompter **Lejla Žorž**
Technical director **Janez Koleša**
Stage foreman **Matej Sinjur**
Heads of technical coordinators **Boris Britovšek** and **Dimitrij Petek**
Sound master **Tomaž Božič**
Lighting masters **Janez Vencelj** and **Aljoša Vizlar**
Hairstylists and make-up artists **Anja Blagonja**, **Sara Dolinar** and **Alja Pečelin**
Wardrobe mistress **Angelina Karimović**
Property mistress **Ana Johana Scholten**

The set was made under the supervision of master **Vlado Janc** and costumes under the supervision of mistresses **Irena Tomažin** and **Branka Spruk** in the ateliers of Ljubljana City Theatre.

Cast

Katarina **MOJCA FUNKL**Daniel **JERNEJ GAŠPERIN**Janja **NINA RAKOVEC**

* For the needs of the first Slovenian production, we changed the names of the female characters: in the original, Katarina is called Sibylle and Janja is called Franziska.

Ex is a story of a couple who no longer see each other. Daniel and Katarina, both highly educated (he is an architect, she a medical doctor), appear to be a successfully married couple, but in reality their relationship is completely empty. They are both dissatisfied with their lives, their careers are not as glittering as they would like them to be, they are exhausted by their young children, bored and embittered. While Katarina is aggressive and toxic, Daniel withdraws and resorts to passive aggression, which inflicts no small wounds. One evening, as usual, when they are hurling insults at each other, Daniel's ex-love Janja appears at the door, having found herself in the street after a fight with her current partner and, in desperation, takes refuge with them. Her arrival only stirs up the couple's quarrel. There is no end to the impatience, provocation, accusations and humiliation. It also turns out that Daniel's relationship with Janja is by no means completely resolved. One night reveals all the fears, wounds and lies. Questions will have to be answered, scores will have to be settled.

The play deals with early middle-age crisis, a time when a person starts to question whether his/her life choices have been the right ones. It is painful to realise that for many things in life there is no second try and that we have imagined many things differently in the past. Most of the time, it is necessary to admit that there is not much left of the youthful boldness and ambition, or, as Daniel puts it, »one day you reach for the old and tested solutions and take part in the game that everyone else is playing anyway«.

Marius von Mayenburg (1971), German playwright, dramaturg, translator and director is one of the most exciting contemporary playwrights. All of his plays painfully explore the multiple problems of contemporary society, but most of them deal with themes concerning a family and misfits. In *Ex*, Mayenburg reaffirms that he is a top master of dialogue. The devastating conversations between Daniel and Katarina are stunning and rival the hellish verbal duel between the protagonists of Albee's play *Who's Afraid of Virginia Woolf?* The metaphors of real, genuine love that Mayenburg puts in Janja's mouth are also striking, even if they raise the issue whether love in this form can possibly endure, or whether it is just part of youthful illusions.

The world premiere of *Ex* was in Sweden (2021) and is the first part of a trilogy. The world premiere of the two other parts (*Ellen Babić* and *Egal*) took place in Reykjavik (2022 and 2023).

Pokrovitelj
Mestnega gledališča ljubljanskega

Energija za življenje

Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXXV, sezona 2024/2025, številka 6
Izdaja Mestno gledališče ljubljansko
© 2024 Mestno gledališče ljubljansko

Za izdajatelja **Barbara Hieng Samobor**
Urednice **Alenka Klabus Vesel, Eva Mahković, Petra Pogorevc, Ira Ratej**
To številko je uredila **Petra Pogorevc**
Lektor **Martin Vrtačnik**
Fotograf **Peter Giodani**
Oblikovalka **Mojca Višner**

Tisk **MatFormat**
Naklada **500 izvodov**
Ljubljana, Slovenija, december 2024

Po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 davek ni obračunan.

SEZONA 2024/2025

www.mgl.si
info@mgl.si
01 4258 222

DRAMSKO BESEDILO

Marius von Mayenburg

EX

Prevedla Anja Naglič,
po izdaji: Marius von Mayenburg, *Ex*,
Berlin, Henschel Schauspiel Theaterverlag, 2021.

Osebe

SIBYLLE

DANIEL

FRANZISKA

Kraj

Sibyllina in Danielova dnevna soba

DANIEL: Otroka spita?

SIBYLLE: Lahko pogledaš. Ravnokar sta bila še pokonci.

DANIEL: Potem bom pa počakal.

*(Nič.)*¹

SIBYLLE: Mislim, da bosta vesela, če te danes še vidita.

DANIEL: Videla sta me zjutraj.

SIBYLLE: Sprašujeta po tebi.

DANIEL: Pripravil sem jima zajtrk in –

SIBYLLE: Ni bilo mišljeno kot očitek –

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Sprašujeta. Če boš prišel. Če te bosta danes videla. Pogrešata te.

DANIEL: Razumem.

SIBYLLE: Kaj?

DANIEL: Že razumem.

SIBYLLE: Kaj misliš s tem?

DANIEL: Grem.

SIBYLLE: Kam?

DANIEL: V otroško sobo.

(Daniel odide. Sibylle se ne premakne. Nič. Čez nekaj časa se Daniel vrne.)

SIBYLLE: Spita?

DANIEL: Maxi je bil totalno odkrit –

SIBYLLE: Ko sem bila jaz tam, še ni bil.

DANIEL: Pa okno je bilo odprto.

SIBYLLE: Maxi se enkrat obrne, pa je deka na tleh –

DANIEL: Samo povem.

SIBYLLE: Kaj pa Bea?

DANIEL: Pobožala me je po obrazu.

SIBYLLE: Se pravi, da še ne spi?

DANIEL: Pobožala me je po obrazu. Pa »Lepo spi, oči.« mi je rekla, kot da me daje spat.

SIBYLLE: In? Je zdaj zaprto?

DANIEL: Prosim?

SIBYLLE: Okno. Si ga zaprl?

DANIEL: Okno sem zaprl.

SIBYLLE: Dobro.

(Nič.)

---

1 Avtor je v korespondenci, ki je nastala ob tem prevodu, pojasnil, da je z *(Nič.)* v didaskalijah mišljen kratek, ne pomenljiv premor. Zgolj kratko (samo)prekinitev, ne pa obotavljanja ali zamišljenosti, označujejo tudi pomišljaji v replikah, ki naj si sledijo dinamično. (Op. prev.)

DANIEL: Si kaj skuhala?

SIBYLLE: Nisem lačna.

DANIEL: Okej.

SIBYLLE: Kaj?

DANIEL: Samo zanimalo me je, ker –

SIBYLLE: Si lačen?

DANIEL: Ja, seveda – seveda sem lačen, ampak –

SIBYLLE: Lahko si –

DANIEL: Nisem mislil, da moraš –

SIBYLLE: Ne, seveda ne –

DANIEL: Da moraš kaj skuhat, ampak lahko da –

SIBYLLE: Lahko ti pogrejem, kar sta otroka pustila.

DANIEL: Ni treba.

SIBYLLE: Ni problema. Lazanja je, jo bom dala v pečico –

DANIEL: To lahko naredim tudi sam.

SIBYLLE: Deset minut, pa bo.

DANIEL: Bom sam.

SIBYLLE: Ja.

(Nič. Sibylle odpre svoj prenosnik.)

DANIEL: Pa si vseeno kuhala.

SIBYLLE: Seveda. Za otroka.

(Daniel jo pogleda. Nato odide. Čez nekaj časa se vrne.)

DANIEL: Kje –

SIBYLLE: Ja?

DANIEL: Kje je potem – kje je lazanja?

SIBYLLE: Prosim?

DANIEL: Ni je v hladilniku.

SIBYLLE: Balkon. Na balkonu je.

DANIEL: Je zadosti hladno?

(Nič.)

Ni važno.

(Spet hoče v kuhinjo.)

SIBYLLE: Nimam pojma. Na balkonu je.

DANIEL: Si bila danes kaj zunaj?

SIBYLLE: Saj jo boš zdaj pojedel, ne?

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Ne bo tam cele dneve plesnela. Saj jo boš zdaj pojedel.

DANIEL: Ja. Jasno. Če si to že prej vedela –

SIBYLLE: Kaj?

DANIEL: Nič.

(Daniel spet odide. Sibylle si natakne slušalke.)

Daniel se vrne. Nekaj časa skupaj s Sibylle gleda na zaslon. Ona si sname slušalke.)

SIBYLLE: Vse okej?

DANIEL: Kaj gledaš?

SIBYLLE: Film o Françoise Barré-Sinoussi.

DANIEL: Françoise –?

SIBYLLE: Barré-Sinoussi.

DANIEL: Aha –

SIBYLLE: Ne poznaš?

DANIEL: Ne. Nikoli slišal.

SIBYLLE: Slavna medicinka.

DANIEL: Aha.

SIBYLLE: Nobelovka.

DANIEL: Ja. Ne poznam je.

SIBYLLE: Odkrila je HIV. Virus.

DANIEL: Super. Impresivna oseba?

SIBYLLE: Ja.

(Nič.)

Hočeš gledat z mano?

DANIEL: Ne, zdaj –

SIBYLLE: Ker potem pridi na zofo in se usedi.

Da pa takole za mano in čez ramo, to –

DANIEL: Ne, zdaj bom pojedel lazanjo.

SIBYLLE: Lahko jo poješ tukaj pred računalnikom.

DANIEL: Ne, ti ne maraš zvokov, ki jih spuščam, ko jem, in potem se zakrčim, zato da ne žvečim tako hitro in ne grizem tako glasno, potem mi pa ne tekne.

SIBYLLE: Prosim?

DANIEL: Ni problema. Saj rad sedim v kuhinji –

SIBYLLE: Kakor hočeš.

DANIEL: Ja.

SIBYLLE: Rekla sem, da lahko ješ tukaj. Če nočeš,

(Danielu zazvoni telefon, pogleda na zaslon.)

tudi prav, ampak ne reci, da sem jaz kriva, nisem kriva jaz, nič nisem rekla o tvojih zvokih, sploh ne vem, v kakšnem kontekstu naj bi to rekla, vsekakor ne zdaj –

DANIEL: Rekla si – oprosti, moram se na kratko oglasit –

(V telefon:) Ja, halo?

SIBYLLE: Kaj? Kaj sem rekla?

(Daniel ji pokaže, da ne more govoriti, in gre ven.)

DANIEL: Ja, kaj je? – Ne, sploh ne, ravno sem stopil skozi vrata –

(Daniel odide. Sibylle si spet natakne slušalke in gleda v prenosnik. Daniel se čez nekaj časa vrne.)

DANIEL: Še osem minut bo trajalo.

(Sibylle si sname slušalke.)

SIBYLLE: Prosim? Si kaj rekel?

DANIEL: Samo, da bo trajalo še osem minut.

SIBYLLE: Kaj?

DANIEL: Lazanja.

SIBYLLE: A nisi govoril po telefonu?

DANIEL: Sem.

SIBYLLE: Zakaj mi pa potem govoriš, koliko časa bo trajalo to z lazanjo?

DANIEL: Govoril sem po telefonu, potem sem pa pogledal, kako napreduje lazanja.

SIBYLLE: Aha.

(Zapre prenosnik.)

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Zakaj gledaš tako zaprepadeno?

DANIEL: Ne gledam zaprepadeno.

SIBYLLE: Gledaš. Kot pes, ki je požrl maslo iz hladilnika.

DANIEL: Prosim?

SIBYLLE: Mi sploh ne boš povedal, s kom si govoril?

DANIEL: Bom, ni problema –

SIBYLLE: Ja?

DANIEL: S Franzisko.

SIBYLLE: S Franzisko.

DANIEL: Ja.

SIBYLLE: Mi nisi hotel povedat?

DANIEL: Sem. Saj sem ravnokar povedal.

SIBYLLE: Mhm.

DANIEL: Govoril sem s Franzisko.

SIBYLLE: In kaj je s Franzisko? Zakaj te kar naenkrat kliče?

DANIEL: Sploh ne kar naenkrat.

SIBYLLE: Kako? Večkrat govorita po telefonu?

DANIEL: Ne, ampak –

SIBYLLE: Tebe ni presenetilo –?

DANIEL: Ne, ne posebej –

SIBYLLE: Zakaj to rečeš tako? »S Franzisko« –

DANIEL: Sploh nisem –

SIBYLLE: Prejle si, ko sem vprašala, s kom si govoril: »S Franzisko« –

DANIEL: Nisem rekel tako –

SIBYLLE: Si pa naredil tako –

DANIEL: Kako?

SIBYLLE: »Ah, nič, čisto nič, samo s Franzisko, samo malo, nič takega, malo s Franzisko, čisto malo –«

DANIEL: Ne, na telefonu je bila pač Franziska, to je vse. Kaj naj rečem? Nisem je jaz klical.

SIBYLLE: Ampak jo lahko.

DANIEL: Pa je nočem.

SIBYLLE: Okej.

(Nič.)

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Okej je.

DANIEL: Lepo.

(Nič.)

SIBYLLE: In?

DANIEL: Kaj in?

SIBYLLE: Kaj je? Kaj hoče?

DANIEL: Nič. Skregala se je.

SIBYLLE: S tabo?

DANIEL: Ne. Ne z mano. Z – s fantom.

SIBYLLE: S Christianom.

DANIEL: Ja. Tako je. Z – s Christianom. Če mu je tako ime.

SIBYLLE: Veš, kako mu je ime.

DANIEL: Ja. Ime mu je Christian.

(Nič.)

SIBYLLE: In kaj zdaj?

DANIEL: Ven jo je vrgel.

SIBYLLE: Aha.

DANIEL: Ja.

SIBYLLE: In zakaj kliče tebe –?

DANIEL: Zanimalo jo je –

SIBYLLE: Nima nikogar drugega?

DANIEL: Če lahko prenoči pri nas.

SIBYLLE: A tako?

DANIEL: Ja.

(Nič.)

SIBYLLE: In?

DANIEL: Seveda sem rekel, da ne.

SIBYLLE: Mhm.

DANIEL: Ja, seveda.

SIBYLLE: Seveda?

DANIEL: Ja. Rekel sem, da midva delava in da to ne gre.

SIBYLLE: Da bi prenočila pri nas?

DANIEL: Ja, saj je res. Midva delava. Jutri bova zgodaj vstala –

SIBYLLE: Kaj pa, če nama ne bi bilo treba delat –?

DANIEL: Ampak morava –

SIBYLLE: Potem bi jo povabil?

DANIEL: Ne, seveda ne.

SIBYLLE: Zakaj ne?

DANIEL: To sem rekel samo, da nekaj rečem.

SIBYLLE: Da ne bo užaljena.

DANIEL: To mi je pač prvo padlo na pamet –

SIBYLLE: Nočeš je prizadet.

DANIEL: Ja, ne, zakaj bi pa jo? Ne, nočem je prizadet.

SIBYLLE: Aha.

DANIEL: Ja.

SIBYLLE: In zakaj potem ne more prenočit tukaj?

DANIEL: Ker – mislil sem –

SIBYLLE: Ja?

DANIEL: Mislil sem, da ti tega mogoče ne bi hotela.

SIBYLLE: Jaz?

DANIEL: Ja.

SIBYLLE: Zakaj jaz tega ne bi hotela?

DANIEL: Mislil sem –

SIBYLLE: Da imam s tem problem?

DANIEL: Ja. Jasno. Seveda sem to mislil.

SIBYLLE: Kakšen problem pa naj bi to bil?

DANIEL: Nisem si mogel predstavljati, da bi ti bilo prav.

SIBYLLE: Zakaj me enostavno ne vprašaš?

DANIEL: Mislil sem, da poznam odgovor.

SIBYLLE: Ne. Ne poznaš ga. Nimam problema s tem. Lahko jo pokličeš in ji rečeš, naj pride.

DANIEL: Ampak – jaz –

SIBYLLE: Nimam problema s Franzisko, če spi tukaj.

DANIEL: Aha.

SIBYLLE: Zaradi mene ji lahko rečeš, naj spi tukaj, zakaj ne? Zakaj ne?

DANIEL: Ker –

SIBYLLE: Zgodaj vstajava, pa kaj. Ona lahko spi naprej.

DANIEL: Ampak –

SIBYLLE: Saj se nama ni treba do jutri zjutraj z njo zakajati in nalivat, a ne?

DANIEL: Ne, ampak –

SIBYLLE: Ali se morava? Če pride Franziska?

DANIEL: Ne, seveda ne, ampak saj veš, kako je to –

SIBYLLE: Ne. Kako je?

DANIEL: Prišla bo sem in potem bo tukaj –

SIBYLLE: Ja, in potem bo dobila deko in se ulegla na zofo. To je to. Kje je tukaj problem?

DANIEL: Ne vem, očitno ni problema.

SIBYLLE: Zakaj potem zganjaš tak cirkus?

DANIEL: Ne zganjam cirkusa, rekel sem ji samo, da ne bo šlo. Konec debate. Ti zganjaš cirkus.

SIBYLLE: Ker prideš sem in govoriš o lazanji.

DANIEL: Ni se mi pač zdelo pomembno.

SIBYLLE: Daj no.

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Če se Christian razide s Franzisko, tebi to ni pomembno –

DANIEL: Ne. Poleg tega se je ona razšla z njim.

SIBYLLE: Aha, ogromna razlika –

DANIEL: Čisto vseeno mi je, to je moja preteklost, to nima z mano danes nič več.

SIBYLLE: Tvoja »preteklost« –

DANIEL: Ja, temu se reče tako –

SIBYLLE: Franziska je »tvoja preteklost« –

DANIEL: Ja, sedanost gotovo ni.

SIBYLLE: Se pravi, tvoja preteklost je narejena iz Franziske.

DANIEL: Del te preteklosti.

SIBYLLE: Ampak sliši se zelo kompletno:

»Franziska je moja preteklost.« Ona to sploh ve? Da je tvoja preteklost?

DANIEL: Nimam pojma.

SIBYLLE: Si jo kdaj vprašal?

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Če ji je sploh prav, da naj bi bila zdaj celo življenje tvoja preteklost.

DANIEL: Celó življenje, bedarija –

SIBYLLE: Mogoče ima pa še kakšne druge načrte –

DANIEL: Tukaj govorim o sebi in zame je poglavje Franziska zaključeno.

SIBYLLE: Poglavje?

DANIEL: Ja, tako se reče.

SIBYLLE: Poglavje knjige? Kakšna knjiga pa je to?

DANIEL: Nimam pojma. Poglavje, saj štekaš, kaj mislim –

SIBYLLE: Ne, je to tvoje življenje? Ta knjiga s poglavjem Franziska?

DANIEL: Tudi lahko, ja.

SIBYLLE: Bo to kdo bral? Koliko poglavij pa ima to delo? Ga sam pišeš? Ga rad tu pa tam prelištaš? Danes se bom lotil poglavja Franziska in ga še enkrat res temeljito predelal.

DANIEL: Ne, kot rečeno, to je preteklost, to je zaključeno.

SIBYLLE: In zakaj potem tvoja zaključena preteklost ne more spat tukaj na zofi?

DANIEL: Ne vem, meni se zdi to jasno, po mojem o tem sploh ni treba razpravljat.

SIBYLLE: Če pa sicer ne more nikamor?

DANIEL: Saj lahko, cel kup ljudi pozna.

SIBYLLE: Ja, ampak poklicala je tebe.

DANIEL: Ja, in? Najbrž je prej poklicala še sto drugih.

SIBYLLE: Te to prizadene?

DANIEL: Ne, sploh ne.

SIBYLLE: Če »tvoja preteklost« ne pokliče najprej tebe?

DANIEL: Zdaj pa nehaj.

SIBYLLE: Nisem jaz začela.

DANIEL: Jaz tudi ne.

SIBYLLE: Potem mi pa povej, zakaj si ji rekel »ne«.

DANIEL: Ker se mi zdi stresno, če bi se danes ponoči pojavila tukaj, stresno mi je, nočem tega –

SIBYLLE: Aha.

DANIEL: Kaj »aha«?

SIBYLLE: Zate je stresno.

DANIEL: Ja.

SIBYLLE: Ne zame.

DANIEL: Tudi lahko.

SIBYLLE: Potem pa ne govori, da to delaš zaradi mene, ker imam baje problem s Franzisko, jaz namreč nimam nobenega problema s Franzisko. Problem imam s tabo –

DANIEL: Z mano –?

SIBYLLE: Ker nisi jasen –

DANIEL: Totalno jasen sem –

SIBYLLE: Ti imaš problem s Franzisko, ne jaz. Problem s svojo preteklostjo, ki je baje zaključena.

DANIEL: Popolnoma zaključena.

SIBYLLE: Ampak nočeš, da spi tukaj na naši zofi, ker ti je to stresno.

DANIEL: Ja. Tako je. Ne vem, kaj naj bi bilo v tem slabega. Stresno mi je, ker bi bilo pač preblizu.

SIBYLLE: Saj.

DANIEL: Kaj »saj«?

SIBYLLE: Točno to mislim, da ti je Franziska pač vseeno še preblizu.

DANIEL: Tega nisem rekel.

SIBYLLE: Si. Lepo te prosim! Dobesedno.

DANIEL: Če bi se pojavila tukaj, je to preblizu mojemu življenju, to mislim. Stala bi pri nas pred knjižnim regalom, zobno krtačko bi dala v našo kopalnico, s svojim parfumom bi ležala na naši zofi –

SIBYLLE: Aha, vonj –

DANIEL: Ja, nočem ga imet tukaj –

SIBYLLE: Ker –?

DANIEL: Ker je njen –

SIBYLLE: Neprijeten?

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Je neprijeten? Je njen vonj neprijeten?

DANIEL: Ne –

SIBYLLE: Prijeten je.

DANIEL: Parfum kot tak –

SIBYLLE: Njen vonj. Je prijeten, njen vonj –?

DANIEL: Ja, ne, ne gre za to, problem je, da je njen.

SIBYLLE: Prijeten vonj ima, vseh ti je, kakšen vonj ima, kako diši –

DANIEL: Nočeš razumet.

SIBYLLE: Zelo rada bi razumela, potem mi namreč ne bi bilo treba več skrbet in bi lahko gledala naprej dokumentarec o Françoise Barré-Sinoussi.

DANIEL: Ne vem, kaj si predstavljaš –

SIBYLLE: Predstavljam si, da Franziska tukaj prenoči. Ne vem, kaj si ti predstavljaš –

DANIEL: Meni se to ne zdi lepa predstava.

Nepočesana bi sedela v naši kuhinji in zjutraj bi prišla otroka –

SIBYLLE: Saj sta že videla ljudi nepočesane –

DANIEL: Ampak nočem, da ona vidi najina otroka, ko prideta zjutraj nezavarovana iz postelje, tam pa sedi neka tujka –

SIBYLLE: Pa saj otroka vesta za Franzisko.

Ob rojstvu jima je celo nekaj podarila –

DANIEL: Tega se ne spomnita.

SIBYLLE: Mačko in lisico. Lisica zdaj celo leži v Maxijevi postelji, bližje bi šlo težko.

DANIEL: Nočem, da kuka v naše življenje, je to tako težko razumet?

SIBYLLE: Zakaj? Te to spravlja v zadrego, naše življenje?

DANIEL: Ne, nasprotno. Franziska. Franziska me spravlja v zadrego. Moja preteklost.

SIBYLLE: Pred mano?

DANIEL: Poleg tega se je nič ne tiče, moje življenje, naše življenje. Pika. To je moje. Moje življenje. Ne njeno.

SIBYLLE: Saj ti ga noče ukrast.

DANIEL: Hoče.

SIBYLLE: Ne bodi otročji.

DANIEL: Zakaj me pa potem kliče, sredi noči?

SIBYLLE: Ni treba, da si glasen, otroka vse to slišita.

DANIEL: Tebi pa ni treba ravno zdaj pomisliti na to, kaj otroka slišita, sama si že ves čas glasna, ne bosta se zbudila.

SIBYLLE: Mislila sem, da je Bea še pokonci.

DANIEL: Ne.

SIBYLLE: Mislila sem, da te je pobožala.

DANIEL: Ne zdaj, prej.

SIBYLLE: Zdaj pa spi?

DANIEL: Ja. Jasno.

SIBYLLE: To čutiš? Je to nek tak očetovski čut?

DANIEL: Naj pogledam? Grem pogledat.

SIBYLLE: Rajši poglej, kako je z lazanjo.

DANIEL: Sranje.

(Daniel odide. Sibylle čaka. Traja. Ravno ko hoče Sibylle spet odpreti prenosnik, se Daniel vrne.)

SIBYLLE: In? Zažgano?

DANIEL: Gre.

(Daniel já. Sibylle ga gleda. Nekaj časa nič. Potem pa.)

SIBYLLE: Je vsaj dobro?

DANIEL: Ja. Zelo.

(Nič. Daniel žveči.)

Hvala za večerjo.

SIBYLLE: Z veseljem.

(Nič.)

DANIEL: Nista veliko pojedla. Otroka.

SIBYLLE: Hm?

DANIEL: Tako veliko je še ostalo.

SIBYLLE: Popoldne sta jedla pecivo.

DANIEL: Okej.

SIBYLLE: Kaj?

DANIEL: Ne, okej je.

SIBYLLE: Okej.

DANIEL: Mislil sem samo, da naj čez dan ne bi več dobivala nič sladkega –

SIBYLLE: Res naj ne bi.

DANIEL: Mhm.

(Nič. Daniel žveči.)

SIBYLLE: Čisto sta bila fuč po plavanju. Bea je brcnila Maxa.

DANIEL: Zakaj?

SIBYLLE: Fuč sta bila. Hitro sem rabila nekaj, da dvignem razpoloženje.

DANIEL: Razumem.

(Nič. Daniel žveči.)

SIBYLLE: Če imaš kakšno drugo idejo –

DANIEL: Ne, nimam. Samo ker si to rekla tako apodiktično –

SIBYLLE: Kaj?

DANIEL: Da je zdaj konec s sladkim –

SIBYLLE: To ni bilo apodiktično –

DANIEL: Kakorkoli.

SIBYLLE: Saj te ni bilo zraven, danes popoldne.

DANIEL: Ne, saj me nikoli ni zraven.

SIBYLLE: Tako je.

(Nič. Daniel žveči.)

Bea se je celo večnost fenala in Maxi je vrgel vanjo natikače in jo zadel v usta, in ko je potem hotel natikače pred njo pobrat, ga je brcnila. Nadrla sem jo. Na koncu sta oba jokala.

DANIEL: Mhm.

(Nič. Daniel žveči.)

Mislim, da preveč od Bee tudi ne smeva zahtevat.

SIBYLLE: Zakaj to praviš?

DANIEL: Zmeraj misliva, ona je ta velika, mora bit razumna –

SIBYLLE: Tega sploh ne mislim.

DANIEL: Tudi ona mora marsikaj potrpet ob bratcu.

SIBYLLE: Tega ni naredil zanalašč. Majhen je pač še.

DANIEL: Ona pa tudi. To zmeraj pozabiva, ker je tako razumna.

SIBYLLE: Ona je brcnila njega.

DANIEL: Okej.

(Nič. Daniel žveči.)

SIBYLLE: Oba sta bila lačna.

DANIEL: Ja. Saj delaš prav.

SIBYLLE: Ja.

(Nič.)

Lepo, da ti tekne.

DANIEL: Ja. Hvala za večerjo.
 SIBYLLE: Si že rekel.
 DANIEL: Krasno gre brez bešamela.
 SIBYLLE: Vem, da imaš rajši z bešamelom.
 DANIEL: Ne, krasno je –
 SIBYLLE: Enostavno nisem imela živcev –
 DANIEL: Absolutno okej je, če mene vprašaš –
 SIBYLLE: Ampak te nisem vprašala.
 DANIEL: Kaj?
 SIBYLLE: Nisem te vprašala, če je okej –
 DANIEL: Okej.
 SIBYLLE: Lahko pojesh ali paпустиš –
 DANIEL: Pojedel bom.
 SIBYLLE: Prav.
 DANIEL: Hotel sem samo reč, da je dobro.
 SIBYLLE: Ni važno.
 DANIEL: Okej. Ni važno.
(Daniel jé.)
 SIBYLLE: Tole prej.
 DANIEL: Hm?
 SIBYLLE: Kar si prejle rekel. S Franzisko –
 DANIEL: Ja?
 SIBYLLE: Saj razumem.
 DANIEL: Aha?
 SIBYLLE: Najbrž si se samo trapasto izrazil.
 DANIEL: Ja. Tako kaže.
 SIBYLLE: Očitno.
 DANIEL: Ja.
 SIBYLLE: Evidentno.
 DANIEL: Ja, žal mi je.
 SIBYLLE: Kaj?
 DANIEL: Žal mi je, če si to narobe dojela.
(Nič.)
 SIBYLLE: Jaz –?
 DANIEL: Kaj?
 SIBYLLE: Jaz sem narobe dojela –?
 DANIEL: Ja, kaj je, tako se reče, a se ne –?
 SIBYLLE: Hočeš reč, če je bilo pri meni kaj narobe,
 potem ti je žal –
 DANIEL: Ne, ne pri tebi –
 SIBYLLE: Narobe dojela, to ja pomeni, da je bilo
 pravilno sporočeno, samo pri dojevanju je šlo
 nekaj narobe. Se pravi, pri meni –
 DANIEL: Tega nisem rekel in tudi nisem mislil –
 SIBYLLE: Kako pa potem?
 DANIEL: O bog, samo opravičit sem se hotel.

SIBYLLE: Ampak se nisi.
 DANIEL: Sem.
 SIBYLLE: Nisem slišala. Rekel si, »če« je bilo
 kaj narobe dojeto, to pomeni, če, se pravi,
 v primeru, da je bilo kaj narobe dojeto, kar,
 tako kot si se ti izrazil, sploh še ni dokazano,
 ampak čisto očitno je, da sem dojela narobe,
 ali pa sem vseeno dojela prav?
 DANIEL: Ne –
 SIBYLLE: Ampak to puščas odprto, če rečeš
 »če«, pravzaprav s tem, kar praviš, puščas vse
 odprto: če bi jaz ali ti ali kdorkoli karkoli naredil
 narobe ali prav, ti to obžaluješ. To ni nobeno
 opravičilo. To je samó prazno čvekanje.
 DANIEL: Pa kaj ti je? Ravno sem poskušal –
 SIBYLLE: Ne rečeš, da ti je žal, da je bilo nekaj
 dojeto narobe, ne, tega ne rečeš.
 DANIEL: Ne vem, kaj zdaj hočeš.
 SIBYLLE: Če se človek opraviči, to pomeni,
 da prevzame odgovornost za svojo krivdo,
 da prizna, da je nekaj naredil narobe.
 DANIEL: Krivda, mislim, no ja –
 SIBYLLE: Sploh se pa ne »opravičiš«, ne moreš
 opravičit samega sebe, ampak prosiš za
 opravičilo. Prosiš, da nekdo drug vzame krivdo
 s tebe.
(Nič.)
 Vsaj beseda »oprosti« bi se tukaj vsekakor
 morala pojaviti. To je razlika. »Če, v primeru,
 da, žal mi je«, zame je to ogromna razlika.
 DANIEL: Tole čvekanje o krivdi –
 SIBYLLE: Čvekanje?
 DANIEL: Pa saj nisem nič naredil.
 SIBYLLE: Zakaj se pa potem hočeš opravičit?
 DANIEL: Mislim, da se sploh nočem več.
 SIBYLLE: To mislim tudi jaz. Mislim, da hočeš
 samo, da zaprem gofljo.
 DANIEL: Ne. Nočem te prizadet. Če se mi pa to
 vseeno zgodi –
 SIBYLLE: »Se mi zgodi«, kot da si ti tukaj žrtev,
 ki jo je nekaj doletelo –
 DANIEL: Če to naredim, ne da bi hotel, potem
 mi je žal.
 SIBYLLE: Potem pa to reci.
 DANIEL: Saj sem ravnokar.
 SIBYLLE: Ne.

DANIEL: Sem.

SIBYLLE: Enostavno ne spraviš tega iz ust.

DANIEL: Žal mi je.

SIBYLLE: Za nekaj ti je žal, nekaj ti povzroča žalost, kdo ti jo povzroča, mogoče jaz?

DANIEL: Ne.

(Daniel se muči. Izdavi:)

Oprosti, prosim, če sem te prizadel.

SIBYLLE: Da sem -

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Da sem te prizadel.

DANIEL: Oprosti, da sem te prizadel.

(Nič.)

SIBYLLE: Nisem prizadeta.

DANIEL: Ne?

SIBYLLE: Sploh ni to problem.

DANIEL: Kaj pa je potem problem?

SIBYLLE: Problem je, da govoriš s Franzisko, potem se pa obnašaš, kot da si bil naskrivaj pri kurbi.

DANIEL: Prosim?

SIBYLLE: Jaz moram pa vse zvedet, ker tako slabo lažeš.

DANIEL: Bi ti bilo bolj všeč, če bi boljše lagal?

SIBYLLE: Ja, iskreno rečeno, bi. Mislim, da imam pravico, da sem boljše nalagana -

DANIEL: Pa saj sploh ne lažem -

SIBYLLE: Potem bi namreč lahko v miru gledala naprej dokumentarec o Françoise Barré-Sinoussi in mi ne bi bilo treba tebi pomagat, da spet zravnaš svojo zavrtro skrivljeno hrbtenico.

DANIEL: Nisem zavrt -

SIBYLLE: Res težko prenašam, če ovinkariš kot pretepen pes.

DANIEL: Ne ovinkarim. Saj povem, kaj je.

SIBYLLE: Kaj pa je? Potem pa povej.

DANIEL: Čisto nič ni. Franziska je letela iz stanovanja. Lazanja se je pa medtem shladila in posušila. To je vse.

(Nič.)

SIBYLLE: V redu. Če je to vse. Potem bi pa zdaj mogoče jedel.

(Nič.)

Kaj je? V redu je.

(Nič.)

Vesela sem, če ni nič drugega. Sploh te nočem prepričevati.

(Nič.)

Daj. Jej zdaj.

(Nič.)

DANIEL: Ne zdi se mi prav, kar je zdaj tukaj v zraku.

SIBYLLE: Kaj pa je?

DANIEL: Da se - da se obnašam, kot da naskrivaj hodim h kurbam.

SIBYLLE: Nisem rekla, da hodiš h kurbam -

DANIEL: Da lažem -

SIBYLLE: Kaj pa naj si mislim, če po nedolžnem telefonskem pogovoru s Franzisko stojiš pred mano in gledaš v noge, ker mi ne moreš pogledat v obraz, in si poln rdečih flekov, ker si tako razburjen, in potem z nogo porineš težek, majhen nič pod zofo in govoriš o laznanji, ki te takrat čisto nič ne zanima in mene tudi ne, in rama ti v krču trza navzgor, kot da bi si moral zaščititi obraz, ker računaš na to, da ti bom razbila zobe, in vse to pasje obnašanje naj bi ignorirala in ti verjela, da si rutinirano in mimogrede, in ne da bi sploh kdaj pomislil na seks, razčistil s Franzisko, kje bo danes ponoči spala.

DANIEL: Na seks -?

SIBYLLE: Ne? Nisi sam rekel, da je misel na seks zmeraj najbolj samoumevna?

DANIEL: Nisem pomislil na seks. Pomislil sem na laznanjo in da sem lačen in če si jo naredila z bešamelom ali enostavno s svežim sirom -

SIBYLLE: Otrokoma je vseeno, ne opazita razlike -

DANIEL: In mogoče sem še pomislil, da bi jo rad pojedel v miru, laznanjo, ne da bi si moral razbijati glavo s Franzisko samo zato, ker si naenkrat zmislil, da hoče spat pri meni.

SIBYLLE: Pri nas.

DANIEL: Tudi prav.

SIBYLLE: »Spat pri meni«, to se sliši že skoraj kot »spat z mano«.

DANIEL: Človek pač sliši, kar hoče slišat.

SIBYLLE: Včasih sliši tudi to, česar drugi noče reč.

DANIEL: Čisto nič nočem ne reč.

SIBYLLE: In točno tako si bil tudi slišat.

DANIEL: In nisem pes -

SIBYLLE: Prosim?

DANIEL: Ne bom pustil, da mi govoriš take stvari.

SIBYLLE: Kakšne, tega nisem rekla.

DANIEL: Si. Da se obnašam pasje, kot pretepen pes ali nekaj takega –

SIBYLLE: Kako naj pa sicer rečem temu, ko si tako smešen? Devoten, servilen, klečeplazen?

DANIEL: Ne –

SIBYLLE: Svetohlinski, hinavski, lokav, zahrbtn?

DANIEL: Če me vidiš tako –

SIBYLLE: Jaz tebe?

DANIEL: Kaj lahko sploh še rečem, če gledaš name tako –

SIBYLLE: Že spet moja napaka –

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Delaš se, kot da je moja napaka, da gledam nate tako, kot da sem jaz kriva, ne pa ti, da te moram videt tako. Kot da bi te lahko videla kako drugače. Kot da bi imela izbiro. Kot da je z mojim gledanjem kaj narobe.

DANIEL: Včasih me nisi videla tako –

SIBYLLE: Potem sem te pa boljše spoznala –

DANIEL: Da se me videt tudi drugače, kot me ti –

SIBYLLE: Jaz te vsaj vidim, ti sebe ne vidiš, čutil bi se –

DANIEL: Ampak ti si edina, ki me vidi tako –

SIBYLLE: Lahko samo upam.

DANIEL: Ker je to, kako me vidiš, tako slabo?

SIBYLLE: Ne, ker upam, da ni še več žensk, ob katerih imaš razlog, da tako pasje ovinkariš.

DANIEL: Ne ovinkarim –

SIBYLLE: Oprosti, prosim, ampak –

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Ovinkariš.

DANIEL: Okej. Ovinkarim. Ovinkarim, ker vem, da vsakič popeniš, ko govorim s Franzisko –

SIBYLLE: Jasno. Za vse sem kriva jaz.

DANIEL: Ker se pač čisto zakrčiš, samo da slišiš njeno ime. Zato njenega imena ne rečem rad, temu se poskušam izognit, ker se sicer zgodi točno to, kar se dogaja zdaj.

SIBYLLE: Kaj pa se dogaja? Kaj pa se hudega dogaja? Sem že rekla, da jo lahko pokličeš in ji rečeš, naj pride. Nimam problema z njo. Zdi se mi celo čisto simpatična. Simpatična mlada ženska, s katero bi lahko bila v drugačnih okoliščinah celo prijateljica.

DANIEL: Ne. Ne bi mogla bit.

SIBYLLE: Absolutno bi lahko bila.

DANIEL: Ne. Pojma nimaš. Ne poznaš je.

SIBYLLE: Ne tako dobro kot ti, jasno.

DANIEL: Ne. Seveda ne.

SIBYLLE: In zakaj ti, kot intimni poznavalec, misliš, da ne bi mogla bit z njo prijateljica?

DANIEL: Ker ona ne bi mogla bit prijateljica s tabo.

SIBYLLE: Zaradi tebe.

DANIEL: Ne. Zaradi tebe. Z mano nima to čisto nič.

SIBYLLE: A tako. In kaj je narobe z mano?

DANIEL: Nič –

SIBYLLE: Se z mano ne da bit prijatelj?

DANIEL: Čisto nič. Pozabi.

SIBYLLE: Okej.

(Nič.)

Jaz imam prijatelje.

DANIEL: Seveda.

SIBYLLE: Včasih sem jih imela še več kot danes.

DANIEL: Ja, ko imaš otroke, se ne videvaš več tako pogosto.

SIBYLLE: Ja. Vse skupaj. Odkar poznam tebe.

DANIEL: Že vem, kaj misliš.

SIBYLLE: Čisto nič ne mislim. Jasno je, da se stvari bolj umirijo, ko si ne iščeš več partnerja.

DANIEL: Ko imaš partnerja, ki pasje ovinkari, jasno. Potem se stvari okrog tebe umirijo.

SIBYLLE: Vsekakor sem za to, da ji sporočiš.

DANIEL: Komu?

SIBYLLE: Franziski. Zdaj je na cesti.

DANIEL: Nič ni na cesti.

SIBYLLE: Ampak vrgel jo je ven. Tako si rekel.

Christian.

DANIEL: Sama si je kriva. Ne bi se ji bilo treba razit z njim.

SIBYLLE: Zato da bi imela streho nad glavo? To bi bila prostitucija.

DANIEL: Pa naj si najame sobo v hotelu.

SIBYLLE: Sliši se, kot da jo hočeš kaznovat.

DANIEL: Jaz? Kaznovat za kaj?

SIBYLLE: Ja, točno, za kaj pravzaprav?

DANIEL: Nič je nočem kaznovat.

SIBYLLE: »Če je že tako trapasta, da se je spečala s Christianom, si je sama kriva, kar naj crkne na cesti.«

DANIEL: Tega nisem rekel.

SIBYLLE: Čutim solidarnost z njo kot žensko.

- DANIEL (*stvarno*): Figo čutiš.
 SIBYLLE: Mogoče jo pa tepe –
 DANIEL: Ne verjamem.
 SIBYLLE: Mogoče ga je zato pustila.
 DANIEL: Prej ona tepe njega.
 SIBYLLE: Ker je »mevža«?
 DANIEL: Ona pač ni ženska, ki se pusti tepst.
 SIBYLLE: Kako to veš? Si poskusil?
 DANIEL: Jaz?
 SIBYLLE: Po čem prepoznaš žensko, ki se pusti tepst?
 DANIEL: Franziska gotovo ni taka.
 SIBYLLE: Kaj pa jaz? Sem jaz »taka«? Se pustim tepst?
 DANIEL: Ti?
 SIBYLLE: Nisi še nikoli razmišljal o tem?
 DANIEL: Ne, te preseneča?
 SIBYLLE: Jaz pa sem.
 DANIEL: Prosim?
 SIBYLLE: Večkrat sem že sama pri sebi videla, kako moja pest trešči v tvoj obraz.
 DANIEL: Saj si tudi že res udarila.
 SIBYLLE: Ne.
 DANIEL: Si, ne samo sama pri sebi.
 SIBYLLE: Kdaj?
 DANIEL: Sploh ne veš.
 SIBYLLE: Ne.
 DANIEL: Ni važno.
 SIBYLLE: Ne, kdaj?
 DANIEL: Še opaziš ne. Očitno. Tebi se to zgodi mimogrede. Zdi se ti tako normalno, da takoj potem pozabiš. Tako kot si drugi med sabo nalijejo čaj ali si pomagajo pri zadrgi na obleki. Tako ti udariš.
 SIBYLLE: Nič ne udarim.
 DANIEL: Ne udariš me s pestjo po gobcu, ne, to ne.
 SIBYLLE: Kaj pa?
 DANIEL: Vse drugo.
 SIBYLLE: Zakaj govoriš to?
 DANIEL: Nimam pojma.
 SIBYLLE: Zmišljuješ si.
 DANIEL: Tako je.
 (*Nič.*)
 SIBYLLE: Kaj?
 (*Nič.*)
 Ne tepem te.
- DANIEL: Ne, ne.
 SIBYLLE: Kaj?
 DANIEL: Samo zmišljujem si, zato da te jezim. Tako kot tudi vse drugo.
 SIBYLLE: Kaj? Kaj si zmišljuješ?
 DANIEL: Vse. Tebe. Sebe.
 SIBYLLE: Kaj vse?
 DANIEL: Da me tepeš. To si domišljam. Moja bolna fantazija.
 SIBYLLE: Aha.
 DANIEL: Najbrž. In vse drugo tudi, vse je zmišljeno, v moji glavi, tukaj notri, zato da te jezim –
 SIBYLLE: Dobro ti uspeva –
 DANIEL: Ampak vse je samo zmišljeno. Da sta se Franziska in Chris razšla, da je ona klicala, da hoče tukaj spat – vse – ja – zmišljeno –
 SIBYLLE: Ne –
 DANIEL: Nič od tega ni res. Domnevam.
 SIBYLLE: Zelo smešno.
 DANIEL: Ne. Resno.
 (*Nič.*)
 Tako si gledala. Nisem se mogel premagat.
 SIBYLLE: Ampak zakaj –
 DANIEL: Hinrich je klical, danes ponoči moram poslat še en načrt za Arkade Portobello.²
 (*Nič.*)
 To je bil Hinrich, na telefonu.
 (*Nič.*)
 Opozarjam te. Pazit moraš, da ne zmagaš prevečkrat. Z vsako zmago odsekaš nekaj ledene plošče, na kateri stojiva –
 SIBYLLE: In zakaj si potem –
 DANIEL: Hotel sem videt, kako boš reagirala.
 SIBYLLE: Ker sem tvoja laboratorijska podgana.
 DANIEL: Tako je.
 SIBYLLE: Me boš potem tudi prerezal in pogledal, če bom dobila tumor, iz sovraštva?
 DANIEL: Ne, v redu je. To boš potem naredila sama na kliniki. Ali pa mogoče profesor Rissmann, on te bo gotovo rad prerezal.
 (*Sibylle se smeje.*)

2 Veleblagovnica ob parkirni hiši, za katero Daniel – kot izvemo v nadaljevanju besedila – načrtuje evakuacijske poti. (Op. prev.)

SIBYLLE: Res si nagnusen.

DANIEL: Ali pa te bo rajši pretipal?

(Nič.)

Čisto preventivno?

(*Sibylle boljše v Daniela.*)

SIBYLLE: Zdaj pa pričakujem opravičilo.

(*Daniel vdihne.*)

Pravo opravičilo.

DANIEL: Oprosti, prosim, da sem nagnusen.

To delam samo zato, ker vem, da me zaradi tega brezmejno občuduješ.

SIBYLLE: Pa te ne.

DANIEL: Me, globoko v sebi že. Moji predrznosti se ne moreš upret. Kar topiš se, ko ti pokažem, da mi za vse dol visi.

SIBYLLE: In to tukaj – vse to?

DANIEL: Vse je neveljavno.

SIBYLLE: Vse –

DANIEL: Vse tvoje zmage in uspehi. Neveljavno.

(*Oponaša hupo.*) Mep.

Diskvalificirana.

(Nič.)

SIBYLLE: Misliš, da nisem opazila.

DANIEL: Ja. To mislim. Mislim, da nisi opazila.

SIBYLLE: Nisi dober lažnivec.

DANIEL: Sem. Precej dobro lažem samemu sebi.

SIBYLLE: Pravzaprav škoda –

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Z veseljem bi si jo pogledala –

DANIEL: Franzisko?

SIBYLLE: Kaj je nastalo iz nje –

DANIEL: Starejša je pač. Domnevam.

SIBYLLE: Ne vem, če bi se mi ti zdel tako super, takrat, brez nje –

DANIEL: Kaj, kako?

SIBYLLE: Bila sta tako – *hot* –

DANIEL: *Hot*?

SIBYLLE: Kot par, skupaj, človek je hotel bit v vajini bližini, spadat zraven, se vmešat –

DANIEL: In to ti zdaj manjka. Ni več tako *hot*.

SIBYLLE: Si si zmisllil tudi to, da ne more bit moja prijateljica?

DANIEL: Ne more bit. Ne.

SIBYLLE: Samo tu pa tam. Da dvigne temperaturo.

DANIEL: Ona ne bi vedela, kaj naj s tabo.

SIBYLLE: Preveč dolgočasna. Preveč nezanimiva. Zdravnica. To ni tako zanimivo kot tisto – kaj že dela?

DANIEL: Ne, ne zato –

SIBYLLE: Zaradi tebe. Ker me sovraži. Zaradi tistega takrat.

DANIEL: Ne sovraži te.

SIBYLLE: Kako veš?

DANIEL: Ker ni butasta.

SIBYLLE: Ni?

DANIEL: Ne.

SIBYLLE: Mislila sem –

DANIEL: Nič pač nimata druga z drugo.

SIBYLLE: Nobenih skupnih interesov.

DANIEL: Res je.

SIBYLLE: Samo slučajno sva zainteresirani za istega moškega.

(*Daniel na kratko prhne skozi nos.*)

Kaj je tukaj smešnega?

DANIEL: Nič. To ni bil smeh.

SIBYLLE: Slišalo se je hudobno.

DANIEL: Nisi zainteresirana zame. Zakaj govoriš take stvari?

SIBYLLE: Seveda sem zainteresirana zate, kaj pa misliš, da sicer delam tukaj?

DANIEL: Nimam pojma, tudi sam se večkrat vprašam.

SIBYLLE: No, poglej me –

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Poglej me.

DANIEL: Saj te gledam. In?

SIBYLLE: Ne vidiš me.

DANIEL: Te. Vidim te.

SIBYLLE: Ne zares.

DANIEL: Pa te. Tukaj. Tukaj si. Celo dotikam se te –

SIBYLLE: Nehaj.

DANIEL: Prav, potem pa ne –

SIBYLLE: Kot da sem nek kos pohišтва. Stara košara za perilo, v katero zbašeš svoje svinjsko perilo, preden greš v posteljo –

DANIEL: Ne delam tega.

SIBYLLE: Delaš –

DANIEL: Kakšno svinjsko perilo? Kakšna ogabna – da bašem vate nekaj svinjskega –?

SIBYLLE: Metaforično. Govorila sem metaforično.

DANIEL: Ja, ogabna metafora –

SIBYLLE: Svojo svinjarijo odlagaš pri meni, sicer te pa nič na meni ne zanima.

DANIEL: To delaš tudi ti.

SIBYLLE: Rabiš me samo zato, da pri meni odlagaš svojo svinjarijo.

DANIEL: Zato so ljudje v paru –

SIBYLLE: Ne.

DANIEL: Da drugemu pomagajo obvladat vso svinjarijo. Zakaj pa sicer?

SIBYLLE: To je nekaj najbolj žalostnega, kar si človek lahko predstavlja, najbolj brezupna definicija ljubezni, da si tam za svinjarijo drugega –

DANIEL: Meni se to ne zdi žalostno.

SIBYLLE: Da sem tvoj jašek za smeti –

DANIEL: Jašek za smeti, košara za perilo –

SIBYLLE: Ljudje so v paru, da skupaj kaj doživijo. Da si delijo življenje.

DANIEL: Življenje je pač tudi veliko svinjarije.

SIBYLLE: Moje življenje ni svinjarija.

(Zazvoni.)

Kdo pa je to?

DANIEL: Nimam pojma.

SIBYLLE: Ob tej uri?

DANIEL: Ne odpiraj.

SIBYLLE: Seveda ne.

DANIEL: Enostavno bova ignorirala.

SIBYLLE: Okej.

(Nič. Spet zazvoni.)

DANIEL: Nekdo se ga je našgal.

SIBYLLE: Aha.

(Deklica iz druge sobe stanovanja zavpije »Oči!«.)

SIBYLLE: Zdaj je pa pokonci.

DANIEL: Greš ti k njej?

SIBYLLE: Ampak zavpila je »oči«.

DANIEL: Meni se je slišalo kot »mama«.

(Deklica spet zavpije »Oči!«.)

SIBYLLE: Vsak čas bo zbudila Maxija.

DANIEL: Okej, grem.

(Zazvoni.)

Ne odpri.

SIBYLLE: Ne, ampak vprašala bom, kdo je.

DANIEL: Ne.

SIBYLLE: Zakaj, kdo pa je?

DANIEL: Nimam pojma.

(Spet slišimo »Oči!«)

SIBYLLE: Pejt zdaj k njej.

DANIEL: Okej.

(Daniel odide.)

SIBYLLE *(po domofonu)*: Halo?

(Nič.)

Kdo, prosim?

(Nič. Daniel se hitro vrne.)

DANIEL: S kom govoriš?

SIBYLLE: Si ji rekel, da lahko pride?

DANIEL: Komu?

SIBYLLE: Franziski.

DANIEL: Kaj? Re- rekel – rekel sem, da ne odpiraj.

SIBYLLE: Nisem odprla, hotela sem samo vedet, kdo zvoni sredi noči.

(Spet zazvoni.)

Povabil si jo, a ne? Drži?

DANIEL: Niti slučajno. Rekel sem ji, da morava jutri delat –

SIBYLLE: Vsekakor je zdaj tukaj.

DANIEL: Telefonirala si ji.

SIBYLLE: Jaz?

DANIEL: Ko sem šel ven zaradi lazanje.

SIBYLLE: Nikomur nisem telefonirala. Še njene številke nimam.

DANIEL: Zakaj je pa potem tukaj?

SIBYLLE: Mislila sem, da si si vse to samo zamislil.

DANIEL: Jaz sem pa mislil, da nimaš nobenega problema s tem, če pride.

SIBYLLE: Saj ga nimam.

DANIEL: In zato si ji poslala SMS, ko sem šel ven.

SIBYLLE: Nisem.

DANIEL: Iz ženske solidarnosti.

SIBYLLE: Traparija. Trapast si. Tako, zdaj sem ji odprla.

DANIEL: Kaj sem? Kaj si rekla?

SIBYLLE: Zdaj bo prišla gor. Trapast, sem rekla, trapast si. Pospravi svoj svinjak, vsak čas bo tukaj –

DANIEL: Kar ti pospravi, ti si jo povabila –

SIBYLLE: Tvojo svinjarijo ti bom potem –

DANIEL: Predlagam, da se zdaj zbereš –

SIBYLLE: Jaz?

DANIEL: Ja, ti. To ni noben svinjak in nobena svinjarija, to so moje stvari.

SIBYLLE: Ki letijo vse naokrog.

DANIEL: Letijo vse naokrog, ker v omari ni prostora za njih, ker je tam povsod tvoja krama.

SIBYLLE: Moje krame ni v tvojem delu omare.

DANIEL: Ne, ampak tvoj del omare je trikrat večji od mojega.

SIBYLLE: Traparija.

DANIEL: Štirikrat.

SIBYLLE: Potem pa reci kaj, če imaš premalo prostora –

DANIEL: Ne, ne bom –

SIBYLLE: Namesto da tukaj vse leti naokrog –

DANIEL: Nič ne rečem, ker sem prijazen, nikoli nič ne rečem, ugriznem se v jezik, zmeraj rečem samo »jak« in »oprosti«.

SIBYLLE: Pa saj se ves čas pritožuješ.

DANIEL: Ne, se ne, če se pritožim, je takoj kregarija.

SIBYLLE: Saj. Saj tudi je ves čas kregarija.

DANIEL: Pa ne zato, ker se pritožujem jaz, ampak ker se ti. Tiraniziraš me s slabo voljo, dokler ni vse do zadnje pike tako, kot si ti zamisliš.

SIBYLLE: Ti pa mene tiraniziraš z jamranjem.

Če je vse tako slabo, potem –

DANIEL: Ja, kaj? Kaj? Kaj je potem?

SIBYLLE: Če sem tako grozna, če sem –
(*Vstopi Franziska. Pri sebi ima torbo.*)

FRANZISKA: Živjo?

SIBYLLE: Hej. Stopi noter. Daniel mi je že povedal.

DANIEL: Živjo.

FRANZISKA: Kaj? Kaj je Daniel povedal?

DANIEL: O tvoji situaciji.

FRANZISKA: Aha? Kaj misliš s tem?

DANIEL: O tvoji situaciji doma.

SIBYLLE: Si lahko, prosim, sezuješ čevlje?

FRANZISKA: Prosim?

SIBYLLE: Čevlje.

FRANZISKA: Oprosti.

(*Danielu:*) To si ji vse povedal?

DANIEL: No ja, moral sem –

FRANZISKA: Ja. Jasno.

SIBYLLE: Bi bilo boljše, če –?

FRANZISKA: Ne, seveda –

SIBYLLE: Boljše, če ne bi povedal?

FRANZISKA: Ne, ni važno, najbrž bojo itak kmalu vedeli vsi.

DANIEL: Ampak ona ni vsi.

FRANZISKA: Ne, seveda ne –

DANIEL: Če meni kaj poveš, moraš računat s tem –

FRANZISKA: Nisem pač pomislila na to –

DANIEL: Na kaj? Da ne stanujem sam?

FRANZISKA: V tistem trenutku sem govorila samo s tabo –

DANIEL: Ja, ampak mora ti bit jasno – tega ne bom skrival pred njo.

FRANZISKA: Seveda ne –

DANIEL: Kar poveš meni, poveš tudi njej –

FRANZISKA: Ja. Okej. Nisem pomislila na to.

Oprosti.

SIBYLLE: No, kar razkomi se.

FRANZISKA: Prosim?

SIBYLLE (*Danielu*): Ji ne boš ponudil kaj za pit?

DANIEL: Okej.

FRANZISKA: Ne, sploh ni treba.

DANIEL: Bi kozarec vode?

SIBYLLE: Kaj za pit, mislim, ne kozarec vode.

FRANZISKA: Z veseljem bi kozarec vode –

SIBYLLE: Vino? Imamo tudi prosecco –

DANIEL: Ne verjamem, da hoče zdaj temu nazdravit –

SIBYLLE: Ali pa kaj močnejšega, viski, džin?

FRANZISKA: Ne, ne vem –

SIBYLLE: Daj, ne stoj tukaj, ponudi ji kaj, polne omare imamo.

FRANZISKA: Ne, ni se vama treba truditi –

DANIEL: Lahko dobiš tudi kozarec soka. Kupil sem sok.

SIBYLLE: No, jaz grem zdaj po vino.

DANIEL: Ne, saj bom šel jaz.

(*Odide. Nič.*)

FRANZISKA: Ja. Malo je smešno.

SIBYLLE: Ja.

(*Nič.*)

Kako si zdaj?

FRANZISKA: Ja. Pač ne tako dobro.

SIBYLLE: Ja.

(*Nič.*)

In kaj se je zgodilo?

FRANZISKA: Misliła sem, da je Daniel že vse –

SIBYLLE: Saj je.

FRANZISKA: Potem pa več.

SIBYLLE: Ni ti treba govoriti o tem, če nočeš.

FRANZISKA: Kaj te pa zanima?

SIBYLLE: Nič me ne zanima, mislila sem samo, da mogoče hočeš govorit o tem.

FRANZISKA: O čem? Če te nič ne zanima –

SIBYLLE: Samo ponudila sem ti.

FRANZISKA: Ponudila?

SIBYLLE: Potem pa ne.

FRANZISKA: Ni mišljeno grdo. Samo –

SIBYLLE: Ni problema. Saj ne gre zame.

FRANZISKA: Prosim?

SIBYLLE: Vse v redu. Pozabi.

FRANZISKA: Okej.

(Nič. Daniel se vrne.)

DANIEL: Tako. Tukaj je vino.

FRANZISKA: Hvala, ampak sploh nisem hotela.

DANIEL: Bi rajši rdečega?

FRANZISKA: Ne, hvala –

SIBYLLE: Nimamo rdečega.

DANIEL: Ne? Misliš sem, da sem enega kupil –

SIBYLLE: Tistega sva že popila.

DANIEL: Jaz gotovo ne.

SIBYLLE: Hm?

DANIEL: Nikoli ne pijem rdečega –

SIBYLLE: Vsekakor ga je zmanjkalo.

DANIEL: Potem si ga ti popila –

SIBYLLE: Kaj pa vem –

DANIEL: Celo flašo?

SIBYLLE: Je to delal že tudi prej?

FRANZISKA: Kaj?

SIBYLLE: Da ponuja stvari, ki jih sploh nima?

FRANZISKA: Nisva imela prav velikokrat gostov –

SIBYLLE: Gostje, točno,

(Danielu:) vidiš, ona je najina gostja –

FRANZISKA: Ne, samo zato, ker sem zdaj tukaj –

SIBYLLE: Ja, in potem prav veličastno zavpije na otroškem rojstnem dnevu »Bi še kdo sladoled?«, pa v zamrzovalniku nimamo nič.

(Se smeje.)

DANIEL: To delam?

SIBYLLE: Ves čas. Ali pa vegetarijancem ponujaš solato, čeprav je nimamo.

DANIEL: To je seveda zato, ker nikoli ne nakupujem. Zame je kuhinja magičen prostor, kjer je zmeraj vse mogoče. V omari so lahko sirovi krekerji ali pa kar naenkrat flaša aperola ali tablica bele čokolade, kaj vem, ali pa je

v hladilniku korito s pokvarjenim gratiniranim krompirjem. Čudežna škatla.

SIBYLLE: Model.

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Korito je to, iz česar žrejo svinje.

DANIEL: A daj no?

SIBYLLE: Gratiniran krompir se pripravlja

v modelu. Za v pečico. V modelu za narastek.

DANIEL: Aha.

SIBYLLE: Bi kaj jedla? Lazanjo imamo še. Res jo

imamo in topla je in ni pokvarjena –

DANIEL: Ampak z mesom.

SIBYLLE: Kaj?

DANIEL: Z mesom.

SIBYLLE: A tako? Je to problem?

DANIEL: Ti pač vegetarijancem ne ponujaš solate, ampak meso, v tem je razlika –

SIBYLLE: Jaz ponujam, kar imamo –

FRANZISKA: Hvala, pravzaprav bi rada samo spala.

DANIEL *(Sibylle)*: Boš zdaj en kozarec?

SIBYLLE: Ne, hvala.

DANIEL: Misliš sem, da hočeš na vsak način pit vino?

SIBYLLE: Ne, nesporazum, ona je hotela –

FRANZISKA: Prosim?

DANIEL: Noče vina, je rekla.

FRANZISKA: Ne, hvala.

DANIEL: Lahko ga pijem tudi sam –

SIBYLLE: Ne, pa saj gremo v posteljo.

DANIEL: A tako?

SIBYLLE: Rekla je, da hoče spat.

DANIEL: Seveda, ampak –

SIBYLLE: Bodiva torej obzirna do gostje in se umakniva –

DANIEL: Ampak mogoče pa hoče še –

SIBYLLE: Jasno je že pokazala, da noče govorit.

DANIEL: Aja?

SIBYLLE: Vsekakor ne z mano.

FRANZISKA: Nisem mislila tega –

SIBYLLE: Fant jo je ravnokar vrgel ven, prizadeta je in nesrečna, trpi kot žival –

FRANZISKA: Ni me –

SIBYLLE: Ni važno. Zdaj ji ni do družbe, je to tako težko razumet?

FRANZISKA: Enostavno sem šla –

SIBYLLE: Zdaj rabi distanco, obzirnost, ne pa vsiljivih vprašanj, saj me komaj pozna, nasprotno –

DANIEL: To popolnoma razumem –

FRANZISKA (*Sibylle*): To ni bilo proti tebi –

SIBYLLE: Jutri zjutraj morava od doma, veš? Delat morava.

FRANZISKA: Seveda. Sploh se ne ozirajta name.

SIBYLLE: Kaj?

FRANZISKA: Rekla sem: Sploh se ne ozirajta name, jaz se bom pač ulegla na zofo, vidva pa delajta, kar sta sicer zdaj hotela počet.

SIBYLLE: Kako si to predstavljaš?

FRANZISKA: Delajta se, kot da me sploh ni tukaj –

SIBYLLE: Saj ti je jasno, da to ne gre, a ne?

FRANZISKA: Ne, kako, zakaj ne gre?

SIBYLLE: Ker sicer mogoče sediva tukaj na zofi, kjer hočeš spat, in gledava televizijo?

FRANZISKA: A tako, se pravi –

SIBYLLE: Naj se potem usedeva nate?

DANIEL: Ne gledava televizije –

SIBYLLE: Mogoče tudi utrujeno čepiva na kavču in klepetava, kot to delajo pari, zvečer po delu, Daniel me prijazno boža po dekolteju, jaz pa njega pod hlačami –

DANIEL: Ne klepetava –

SIBYLLE: Ali pa se bova delala, kot da te sploh ni tukaj, in bova kavsala na tepihu pred zofo –

DANIEL: Zdaj pa dosti. Pusti jo.

SIBYLLE: Kaj? Koga? Saj ni nikogar tukaj.

DANIEL: Pusti jo pri miru.

SIBYLLE: Samo hecam se. Ne. Resno: vse bova naredila točno tako, kot rečeš –

FRANZISKA: Pa saj nič ne rečem –

SIBYLLE: Enostavno te bova ignorirala.

FRANZISKA: A tako. Okej.

SIBYLLE: Najbrž imaš marsikaj za sabo. Prinesla ti bom toplo deko in mehko blazino. V kopalnici ti bom pripravila svežo, puhasto brisačo in eno od tistih zobnih krtačk, ki jih prinesemo iz hotela za primer, če kdaj sredi noči nenapovedano pride paničen obisk –

FRANZISKA: Iz hotela?

SIBYLLE: Ja.

FRANZISKA: To – to je pa prijazno.

SIBYLLE: Kozarec vode za ponoči?

FRANZISKA: No –

SIBYLLE: In če te okrog štirih popade volčja lakota, mirno stopi do hladilnika. Postrezi si. Kar hočeš. Je sadni jogurt okej? Kupila sem ga sicer za otroka, ampak brez problema gresta lahko enkrat v šolo tudi brez njega.

FRANZISKA: Ne, vse je v redu, nič ne rabim.

SIBYLLE: Perfektno. Prideš, Daniel?

DANIEL: Ravno sem si natočil vino –

SIBYLLE: A tako.

DANIEL: Ja. Tako nemirna si.

SIBYLLE: Razumela sem, kot da –

DANIEL (*Franziski*): Kako si pa prišla sem?

S takšijem?

FRANZISKA: Peš.

DANIEL: Celo pot?

FRANZISKA: Nisem razmišljala, kar šla sem –

DANIEL: Mhm –

FRANZISKA: Odločila sem se, da grem, in potem sem že kar stala na cesti s torbo in vsem –

DANIEL: O –

FRANZISKA: Saj tudi sploh nisem vedela, kam –

DANIEL: Seveda –

FRANZISKA: In najprej sem sledila petju –

DANIEL: Petju?

FRANZISKA: Pred športno halo zmeraj poje kos, celo pozimi –

DANIEL: Pred športno halo?

FRANZISKA: Ja. Na Cesti Bjarneja Holmsena.

Tam je reflektor za transparent z najavami in ta reflektor oplazi star kostanj.

DANIEL: Aha.

FRANZISKA: In kos tam zmeraj sedi v svetlobnem žarku in poje.

DANIEL: To je – lepo?

FRANZISKA: Ja, seveda, in ko sem šla mimo, sem to poslušala in si mislila, da kosje pesmi zmeraj govorijo o začetku in koncu – in da se nas zato tako dotaknejo –

SIBYLLE: »Kosje pesmi« –

FRANZISKA: Ja.

SIBYLLE: Tako je to?

FRANZISKA: Kaj?

SIBYLLE: Da govorijo o začetku in koncu? »Kosje pesmi«?

FRANZISKA: Ker se zmeraj nekje začnejo in enkrat končajo –

- SIBYLLE: Aha, kot vsaka pesem –
 FRANZISKA: Kaj?
 SIBYLLE: Ali potovanje ali služba ali bolečina ali razmerje –
 FRANZISKA: Ne –
 SIBYLLE: Ali črv ali penis –
 FRANZISKA: Kaj?
 SIBYLLE: Ali sploh vse –
 FRANZISKA: Ne, ker zmeraj upaš, da se bo melodija nadaljevala, ampak potem se neha in si žalosten, ampak potem se tudi že spet začne in si vesel, in zato si ves čas žalosten in vesel, in to dela kosje petje tako posebej presunljivo.
 SIBYLLE: Aja.
 FRANZISKA: Ja. Se mi zdi.
 SIBYLLE: Mhm. Zanimivo.
 FRANZISKA: Včasih sem mislila, da mora kos zajet zrak in da zato prekine svoje melodije, ampak ko sem danes stala tam –
 SIBYLLE: Ja?
 FRANZISKA: Mislim, da neha pet, zato da prisluhne. Zato da posluša v noč, če kdo odgovori, kakšen drug kos – ker je dojel, da ne more nič slišati, če sam poje, ker potem sliši samo samega sebe –
 SIBYLLE: Mhm.
 FRANZISKA: Razumeta?
 SIBYLLE: Kaj?
 FRANZISKA: Meni se to zdi lepa prispodoba.
 SIBYLLE: Za kaj?
 FRANZISKA: Kar tako. Lepa prispodoba.
 SIBYLLE: Ja, lepa, že mogoče, ampak za kaj? To je lepa prispodoba za kaj?
 FRANZISKA: Sama zase.
 SIBYLLE: A tako. Se pravi, ne lepa prispodoba za – recimo – osamljenost?
 FRANZISKA: Ja, mogoče –
 SIBYLLE: Ali lepa prispodoba za – hrepenenje po odgovoru v svetu, polnem vprašanj?
 FRANZISKA: Ja, točno –
 SIBYLLE: Ali za to, da h glasbi spadajo tudi pavze?
 FRANZISKA: Ja, ne vem –
 SIBYLLE: To je zmeraj govorila moja učiteljica klavirja. Ali pa da nam zmeraj sredi nečesa zmanjka sape in potem prevzamejo drugi –
 FRANZISKA: Nimam pojma –
- SIBYLLE: Ali da ne smemo čvekat toliko bedarij, ampak moramo držat kljun, ker mogoče ta prekleti kos enostavno ne ve, kako gre naprej, mogoče je pozabil svojo neumno pesem in malo razmišlja, samo majhen razmislek v njegovih kurjih možganih –
 DANIEL: Nehaj –
 FRANZISKA: Ne vem.
 SIBYLLE: Kaj pomeni to, kar govoriš, a naj bi to kaj pomenilo?
 DANIEL: Ni treba zmeraj vsega zatret.
 SIBYLLE: Ne, seveda ne, ker potem je pač zatrt, ampak – potem je prej očitno uspevalo, karkoli že to pomeni – nimam pojma – mislila sem samo, da česa nisem razumela –
 FRANZISKA: Ja.
 SIBYLLE: Ampak očitno tukaj ni kaj razumet. Oprosti, prosim, samo tako neumna sem se zdela sama sebi, da tega s prispodobno ne dojamem, prosim, nadaljuj.
 FRANZISKA: Prišežem vama, da tega nisem načrtovala ali kakorkoli naredila namenoma.
 DANIEL: Seveda ne.
 FRANZISKA: S torbo sem stekla ven in telefonirala sem šele, ko sem opazila, kam grem –
 SIBYLLE: Sem.
 FRANZISKA: Ja.
 SIBYLLE: Instinktivno.
 FRANZISKA: Nisem mogla jasno razmišljati, ampak na svežem zraku –
 SIBYLLE: Fascinantno, kaj naše nezavedno dela z nami, a ne?
 FRANZISKA: Kaj?
 SIBYLLE: Noge odločijo, možgani pa sledijo.
 FRANZISKA: Tako rekoč.
 SIBYLLE: Včasih možgani tudi sploh ne sledijo in noge pač naredijo, kar hočejo –
 FRANZISKA: Ja, mogoče –
 SIBYLLE: In potem brez možganov tekamo okrog –
 FRANZISKA: Ja –
 SIBYLLE: Ali pa se noge razkrečijo, in ko možgani pozneje pridejo za njimi, je že prepozno –
 FRANZISKA: Oprosti, zdaj ti pa ne sledim –
 SIBYLLE: Ja. Gotovo si čisto izčrpana.
 FRANZISKA: Ja.

SIBYLLE: Potem te bova pa zdaj pustila.
 DANIEL: Aja?
 SIBYLLE: Ja, mislila sem – mislila sem, da gremo vsi spat, ne?
 DANIEL: Ja, jasno. Če misliš –
 SIBYLLE: Jaz grem zdaj vsekakor v posteljo. Ti pa naredi, kar hočeš, Daniel.
 DANIEL: Okej.
 SIBYLLE: Ne čuti se dolžnega –
 DANIEL: Ne, tudi jaz pridem potem v posteljo –
 SIBYLLE: Če hočeš še v miru popit vino – nič ne pritiskam nate.
 DANIEL: Ja, to bom še popil –
 SIBYLLE: Jaz se bom že kar ulegla, ti pa pridi potem –
 DANIEL: Okej.
 SIBYLLE: Saj vidva se celo večnost nista videla.
 DANIEL: Tako je, ampak –
 SIBYLLE: Gotovo imata veliko za nadoknadi –
 DANIEL: Samo vino bom popil, potem pa tudi jaz pridem.
 SIBYLLE: Brez stresa. Gre samo za to, da moram jutri zgodaj od doma.
 DANIEL: Ni problema.
 SIBYLLE: Ne, seveda, to ni problem. Jaz grem zdaj pač spat.
 DANIEL: Tudi jaz pridem kmalu.
 SIBYLLE: Kakor hočeš.
 DANIEL: Ja.
 SIBYLLE: Tuširala se bom še, potem grem pa v posteljo.
 DANIEL: Ja, kar.
 (Nič.)
 SIBYLLE: Potem ti lahko Franziska v miru odpre svoje srce.
 FRANZISKA: Sploh nočem –
 SIBYLLE: Čisto resno. Sicer bi lahko šla tudi kam drugam –
 FRANZISKA: Ne –
 SIBYLLE: Daniel te bo gotovo rad poslušal.
 Ne zamerita mi.
 (Nič.)
 Lahko noč.
 (Daniela poljubi na usta, kar ga presenetli.)
 No, dobro spita.
 DANIEL: Ja. Lahko noč.

FRANZISKA: Lahko noč. In še enkrat hvala.
 SIBYLLE: Se razume.
 (Odide.)
 FRANZISKA: Pa sem tukaj.
 DANIEL: Hja, no ja.
 FRANZISKA: Žal mi je.
 DANIEL: Ni problema.
 (Nič.)
 FRANZISKA: Drugače zgledaš.
 DANIEL: Razočarana?
 FRANZISKA: Jaz?
 DANIEL: Ti zgledaš točno tako kot prej.
 FRANZISKA: Ne. Nisem rekla zato.
 (Gledata se.)
 DANIEL: Nočeš vina, ne?
 FRANZISKA: Ne.
 DANIEL: Potem ti grem pa zdaj po deko pa to.
 Ti je okej, da spiš na zofi?
 FRANZISKA: Seveda.
 DANIEL: Itak ti ne morem ponuditi nič drugega.
 (Nič.)
 Žal.
 FRANZISKA: Ni problema. Zofa je super.
 (Daniel pogleda Franzisko.)
 DANIEL: Vse okej?
 FRANZISKA: Ne.
 DANIEL: Bi se rada pogovorila o tem?
 FRANZISKA: Ne. Samo –
 DANIEL: Ja?
 FRANZISKA: Nič –
 (Nič.)
 DANIEL: Hm? Franzi? Kaj je?
 (Ona večkrat težko vdihne in izdihne.)
 DANIEL (nežno): Hej –
 (Objame jo. Franziska ne vrne objema, samo nasloni se na Daniela in joče.)
 DANIEL (še enkrat): Hej –
 (Boža jo po hrbtu.)
 FRANZISKA: To je samo zato, ker –
 DANIEL: Hm?
 FRANZISKA: Ker si vprašal.
 DANIEL: Ja –?
 FRANZISKA: In ker si rekel »Franzi« –
 DANIEL: Hm –
 FRANZISKA: Poznam to, kako vprašaš –
 DANIEL: Mhm –

FRANZISKA: To se me zmeraj dotakne. Ko tako vprašaš –

DANIEL: Žal mi je –

FRANZISKA: Potem sem čisto nemočna –

DANIEL: Prosim, oprost –

FRANZISKA: Ne –

DANIEL: Ššš –

FRANZISKA: Samo ravno –

DANIEL: Vse v redu. Vse bo v redu.

(Franziska joče huje.)

(Nežno:) Hej –

FRANZISKA: Ne bo v redu.

DANIEL: Bo. Čisto gotovo.

FRANZISKA: Zmeraj delaš to –

DANIEL: Ššš –

FRANZISKA: In potem ni čisto nič v redu. Čisto nič.

DANIEL: Ššš –

(Franziska se malo pomiri. Umakne se od Daniela.)

FRANZISKA: Vprašal me je, če bi se poročila z njim.

DANIEL: Pa to je dobro –

FRANZISKA: Ja. Ne.

DANIEL: Ni dobro?

FRANZISKA: Je. Ampak –

(Nič.)

Ni mi všeč, kako se me dotika.

DANIEL: Aha?

FRANZISKA: In kako se poljublja. Zmeraj sem mislila, da to ni pomembno, ampak ko me je vprašal, če bi se poročila z njim, sem pomislila, da bom potem do konca življenja dobivala samo še take poljube –

DANIEL: No ja, do konca življenja –

FRANZISKA: Ne morem že ob poroki misliti na ločitev –

DANIEL: Ni se treba kar ločit zaradi enega poljuba –

FRANZISKA: Ampak to pač ni vse –

DANIEL: Ne?

FRANZISKA: Ne, to ni vse.

DANIEL: Okej.

FRANZISKA: Hoče – hoče stvari, ki jih jaz nočem –

(Nič.)

Razumeš?

DANIEL: Ne, misliš –?

FRANZISKA: Ja –

DANIEL: Ne razumem –

FRANZISKA: Hm –

DANIEL: Kakšne stvari?

FRANZISKA: V postelji. Seksualne stvari.

DANIEL: Aha, okej.

FRANZISKA: To si res zelo želi, čisto ga obnori –

DANIEL: Ti pa tega nočeš –

FRANZISKA: Ne, ampak –

DANIEL: Ampak vseeno narediš?

FRANZISKA: Mislila sem si, nočem bit filistrska –

DANIEL: Ampak to nima nič s –

FRANZISKA: Vem, ampak mislila sem, kaj pa vem, da če ne poskusim, ne bom vedela, mogoče ima pa moje telo rado stvari, ki si jih v glavi ne morem predstavljati –

DANIEL: Ampak –?

FRANZISKA: Ampak ne, moje telo teh stvari sploh ne mara –

DANIEL: Ne –

FRANZISKA: Še dosti manj kot moja glava in – ampak Chris je čisto nor in srečen in hoče zdaj samo še tako in sploh ne več drugače –

DANIEL: Hm, in te »stvari« –

FRANZISKA: In zato me je vprašal, če bi se poročila z njim –

DANIEL: Aha.

FRANZISKA: Ja, to je edini razlog –

DANIEL: In –

FRANZISKA: In – in – in jaz vsega tega nočem, nočem, da bi morala to delati –

DANIEL: Čisto nič ti ni treba delati, nobeden te ne more –

FRANZISKA: Vem. Ampak Chris –

DANIEL: Si mu to povedala?

FRANZISKA: Chris enostavno ne bi bil nikoli več srečen z mano –

DANIEL: Je to rekel?

FRANZISKA: To vem –

DANIEL: Kako veš, mogoče –

FRANZISKA: Ti ga nisi doživel –

DANIEL: Ne, seveda ne.

(Nič.)

FRANZISKA: Pa saj je super, če se tako vznemiri in vse to, ampak –

DANIEL: Ja?

FRANZISKA: Oprost, da to tako govorim –

DANIEL: Že v redu, ampak –

FRANZISKA: Ampak – ampak – ampak enostavno nikoli več ni bilo tako prej.

DANIEL: Misliš, preden – preden sta – delala – te »stvari«?

FRANZISKA: Ne. Mislim, prej. Veliko prej.

DANIEL: Ne razumem –

FRANZISKA: Pred Christianom.

DANIEL: Aha –

FRANZISKA: Ja. Pa ne misli, da se mi je s tabo zdelo vse super. Nisem trapasta, zelo dobro vidim tudi tvoje slabosti –

DANIEL: Vem –

FRANZISKA: Ampak po tem se nikoli več nisem počutila kot jaz sama –

DANIEL: No ja –

FRANZISKA: Mislim, v postelji. Pa nič si ne domišljaj –

DANIEL: Saj si ne –

FRANZISKA: Kadar sem govorila s tabo, sem bila kot v ogromni hiši, tisoč vrat, jaz pa nimam pojma, kaj je za njimi, razburjena in panična sem, da tam ni tal, da bom zgrmela v prazno ali da me bo, če vrata odprem, poteptala čreda goveda, stojim pred steno iz ledu, morje plamenov me ožiga in tam je toliko vrat in zmeraj več jih je, premajhna sem, premalo me je, nisem zadosti, nikoli ne bi mogla odpret vseh, nikoli te nisem obvladala in – ja –

(Nič.)

DANIEL: Kaj?

FRANZISKA: Ko sem te potem imela pri sebi v postelji –

DANIEL: Ja –?

FRANZISKA: Potem sem hodila po tej hiši, kot da bi bila moja, nobenega strahu več, tisoč vrat, jaz pa hodim noter in ven, poznam pot, ne rabim vrat, drsim skozi stene, vse vidim, okrog mene besni morje, mogočni valovi se valijo skozi mene, jaz sama sem morje, ki bruha skozi ta vrata, in vse, kar delam, je v redu, kot da sploh nič ne bi mogla naredit narobe, točno vem, kje je vse, in to noro veselje, ko je res tam, ko po tem seže roka ali jezik ali koleno, točno vem, kako to gre, čeprav vse delam prvič, »delam« tebe in »delam« sebe in ti delaš točno isto,

mene in sebe, ampak čisto drugače, in vse mora bit tako in je lahko na tisoč načinov drugače in jaz sem čisto mirna in divja in imam nor pohod skozi tebe in sem na varnem med življenjem in smrtjo, pod vodo, sredi ognja in vrti se mi pred prepadom, pa vseeno brez strahu skočim, razumeš –?

(Nič.)

DANIEL: To je – to – si si to ravnokar zmisliła?

To s hišo in – vrati pa tem –?

FRANZISKA: Ja, ne – to je z moje terapije –

DANIEL: Na terapiji si bila?

FRANZISKA: Ja, ni važno –

DANIEL: Ne, meni se zdi super –

FRANZISKA: Ampak Christian je v primerjavi –

DANIEL: Ja, oprosti –

FRANZISKA: Christian je prijazen fant in to, ampak v primerjavi –

DANIEL: Mhm –

FRANZISKA: V primerjavi s tvojo hišo je – kaj vem – kot kakšen ozek lift –

DANIEL: Ja –

FRANZISKA: Z videonadzorom. Noter, ven, pritiskamo gumbе, gor, dol, zmeraj isti jašek, gor, dol, tehnično pregledano, v vsakem nadstropju enaka pisarniška dvorana, v petem je pa konec, tukaj ne skačeš do neba, tukaj ni sedmih nebes ali česa takega, še šestih ne –

DANIEL: Razumem –

FRANZISKA: Ko se je to s tabo končalo –

DANIEL: Mhm –

FRANZISKA: In z mano – z nama –

DANIEL: Ja?

FRANZISKA: Ko se je vse končalo – ko sem

potem s Chrisom – pozneje – zmeraj sem se gledala pri tem in se spraševala, kako mi gre in kaj z mano ni v redu, ker pravzaprav je Chris lep moški –

DANIEL: Mhm –

FRANZISKA: Celo mlajši je od tebe in ukvarja se s športom, in to se tudi vidi, plava in lahko me dvigne, kot da sem otrok, vse ima, o čemer sem sanjala v puberteti –

DANIEL: Se pravi, da je – da je zelo mišičast?

FRANZISKA: Ja, in vse tako –

DANIEL: Ampak –?

FRANZISKA: Jaz sem kot v napačnem telesu,
vse mogoče sem poskusila, ne samo
s Christianom –

DANIEL: Razumem –

FRANZISKA: In tega si dolgo nisem priznala –

DANIEL: Česa?

FRANZISKA: V kakšni meri me sploh ni tukaj.

DANIEL: Ni te tukaj?

FRANZISKA: Ne.

DANIEL: Hm.

FRANZISKA: Kaj?

DANIEL: Samo razmišljam.

FRANZISKA: Zakaj rečeš tako? »Hm«.

DANIEL: Mislim pač –

FRANZISKA: Kaj?

DANIEL: Mislim, da ima vse to veliko več opraviti
s tabo kot pa z mano ali z nama ali z njim –

FRANZISKA: Traparija.

DANIEL: Kaj?

FRANZISKA: Seveda ima to opraviti s tabo, s čim
pa sicer, idiot?

DANIEL: S tabo, s tvojo glavo, to je vse v tvoji –

FRANZISKA: Z mojo glavo je vse v redu, glede
tega ti ni treba skrbet –

DANIEL: Saj ne mislim –

FRANZISKA: Ni mi všeč, kako se me dotika, ni mi
všeč, kaj dela in kaj hoče, ni mi všeč njegov vonj,
po bazenu in kloru, in to, da je zmeraj sveže
obrit in tudi po prsih in povsod je brez dlak,
ker to zmanjša upor v vodi, tip je čisto gladek,
nobenega upora ni, kožo ima kot žaba, zdrsrne mi
na njem, na njegovem mišičastem mesu, počutim
se slabo in grdo, ker sem enostavno samo
mehka, ko se me dotakne, kot da nimam kosti.

(Nič.)

In kakšen je po okusu, to mi tudi ni všeč.

(Nič.)

DANIEL: Ja. Škoda –

FRANZISKA: Tudi poti se ne. Čisto suh je. Povsod.

DANIEL: Mogoče zato, ker je tako športen –

FRANZISKA: Tega si ne morem predstavljati, do
konca življenja –

DANIEL: Mogoče pa preveč misliš na konec
življenja –

FRANZISKA: Ja, ampak to je zaradi njega.

On je kriv, da moram misliti na konec življenja,

na svojo smrt. Pri vsakem seksu mislim
na umiranje –

DANIEL: To ni dobro.

FRANZISKA: Ne. To ni dobro.

(Nič.)

In veš –

DANIEL: Ja?

FRANZISKA: Ti imaš pač dva otroka –

DANIEL: Ja.

FRANZISKA: Jaz pa ne –

DANIEL: Ne –

FRANZISKA: Ker s Christianom – z njim ne bo
otroka. Tako že ne.

DANIEL: Aha –?

FRANZISKA: Tako je, kot da vse prežene iz mojega
telesa –

DANIEL: Okej.

(Nič.)

FRANZISKA: To je kot šport –

DANIEL: Hm.

FRANZISKA: In –

(V oči ji stopijo solze.)

Najbrž je bila to zdaj moja zadnja priložnost –

DANIEL: Neumnost, nisi še toliko stara –

FRANZISKA: Sem. Točno toliko sem stara,
natančno toliko. In ne zaljubim se. Moških niti
ne maram preveč –

DANIEL: Razumem –

FRANZISKA: To večno nastopaštvo –

DANIEL: No ja, ampak –

FRANZISKA: V muzeju se sploh ne brigajo za
umetnost, tečejo k ploščici ob sliki in preberejo,
kaj piše gor, potem se pa napihujejo pred
mano, ker jaz pa sploh ne morem sama prebrati
ali kaj, in potem mi čisto resno razlagajo,
kar so ravnokar prebrali, kot da so to že od
zmeraj vedeli: Tole tukaj so Picassove cipe,
ultra pomembna slika, z njo je Picasso izumil
kubizem, tisoč devetsto bla bla bla –

DANIEL: Ampak –

FRANZISKA: Si kdaj videl kakšno žensko, da dela
to?

DANIEL: Avignonske gospodične –

FRANZISKA: Evo. Vidiš? To delajo vsi. Vsi. Kako
naj se potem zaljubim –?

DANIEL: Bo že še prišel pravi –

FRANZISKA: Bedarija. Pravi. Zakaj rečeš to? Misliš, da sem butasta? Kakšno sranje. Pravi? Tega ni. Pravi je že prišel, potem je pa spet šel, stran, in mi izpulil pol življenja, ker pač prej nikoli ni bilo nobenega drugega, ker sva bila pač kot brat in sestra, in sestri tudi ne rečeš kar naenkrat: »Zdaj imam drugo sestro, ti zdaj ne spadaš več zraven, k mojemu življenju.« –

DANIEL: Ja, ampak s sestro tudi nimaš otrok –

FRANZISKA: Vsi moji spomini so zasvinjani, vse, vse, kar je bilo lepo in pomembno za to, kar sem – vsa preteklost je zamazana z grdo sedanostjo, v kateri ti nisi več ta, ki si zmeraj bil, in zato tudi jaz ne morem več bit, kar sem bila in hotela bit, ker se je vse oddrobilo, krasno lahko živim brez tebe, ne pa brez svojih spominov, to sem pač jaz, jaz sama, ves moj jaz, na katerega sem se zanašala, vsaka glasba, ki sem jo poslušala s tabo, in druge je bilo komaj kaj, to sem jaz, in poti v parku, vsa šolska leta, Rim, prijatelji, risanje v živalskem vrtu, daljnogled, ptiči, ležat ob svitu v travi in gledat divje peteline med dvorjenjem, vse, vse, vse je vrženo v hladen nič, vse je zasuto s pepelom kot po izbruhu vulkana, ena sama bolečina, vse moje dozdajšnje življenje, ja, treba je začeti znova, vse znova, ampak kako, kdo sploh, jaz sama sem čisto izbrisana, požgana, napačna, ker če sem bila zate napačna, za koga sem potem prava, če vse to, kar je bilo čutiti tako prav, ni bilo pravo, ampak napačno, kako je potem sploh še lahko kaj prav, to, kar bo prišlo, bo pač samo še napačno, in to ni nujno slabo, si mislim, ja, potem pač narediš kompromis in potem še enega in potem si lepega dne ti sam kompromis med samimi kompromisi, potem je pa vseeno slabo, ker vse postane napačno, vse, célo življenje napačno in neveljavno, ni živeto in ni drugega poskusa, ampak je enostavno konec. Konec. Konec. Konec. Pff. Pff. Pffff.

(Nič. Franziska stoji tam in joče.)

Ne pusti me zdaj tukaj tako stat.

(Nič.)

Pridi sem. Objemi me.

(Nič.)

Pridi.

(Nič.)

Prosim.

(Daniel jo objame. Tokrat se ga Franziska oklene in joče. On jo poskuša pobožati, a se komaj lahko premakne. To traja nekaj časa. Potem pa.)

FRANZISKA: Ne razumem, kako si to naredil – saj je gotovo tudi tebi odtrgalo vse tvoje življenje –

DANIEL: Ne –

FRANZISKA: Kako »ne«?

DANIEL: Jaz tisto glasbo še zmeraj poslušam,

Randyja Newmana –

FRANZISKA: Jaz je ne morem –

DANIEL: Pa saj so lepi, ti spomini –

FRANZISKA: Zame ne. Zame je to enostavno samo grozno –

DANIEL: Ampak saj nama je bilo dobro skupaj –

FRANZISKA: Ja, ampak zakaj morajo to potem bit

spomini? Zakaj ni to sedanost? Randy Newman.

Zakaj? Zakaj mora bit tega konec? Enostavno ne razumem, zakaj. Zakaj si to naredil. Zakaj ona, ne pa jaz.

DANIEL: Franzi –

FRANZISKA: Kaj »Franzi«?

DANIEL: Franzi, to sva vse – zmeraj znova –

FRANZISKA: Ampak nisem razumela. Ne razumem.

DANIEL: Vse sem ti povedal.

FRANZISKA: Ne. Ona te nima rada.

(Nič.)

Nima te rada.

DANIEL: Ima me.

FRANZISKA: Ne.

DANIEL: Ima me.

FRANZISKA: Ne. Nima te.

DANIEL: Ima me.

FRANZISKA: Ne.

DANIEL: Na svoj način.

FRANZISKA: Včasih se vse v meni sprime v mrzel kamen, ki se nekje notri začne kotalit po strmeh pobočju. In zmeraj hitrejši je –

DANIEL: Kamen?

FRANZISKA: Ja, in potem bi rada šla in ji od zadaj skozi jakno zarila dolg nož v hrbet.

DANIEL: Ne –

- FRANZISKA: Kljub vsemu odporu célo rezilo do ročaja silovito skozi rebra od zadaj v njeno malo srce –
- DANIEL: Ne –
- FRANZISKA: In rada bi videla, kako se pred mano zlomi.
- DANIEL: Ne, tega ne bi rada –
- FRANZISKA: Bi –
(Vstopi Sibylle. Oblečena je v spalno srajco, prinaša odejo in blazino. Ali je kaj slišala, ni mogoče razbrati.)
- SIBYLLE: A tako.
- FRANZISKA: Oprosti.
(Franziska izpusti Daniela.)
- SIBYLLE: Ne. Ne dajta se motit. Samo deko sem hotela prineset.
- FRANZISKA: Hvala. Malo sem se zlomila –
- SIBYLLE: Seveda. Najbrž imaš marsikaj za sabo. Domnevam. Samo domnevam. To se me seveda ne tiče. Samo tole sem prinesla, da boš lahko spala tukaj, pri nas, na naši zofi, ni mi treba vedet, kaj sploh – in zakaj si Daniela tako – imaš erekcijo, Daniel?
- DANIEL: Prosim?
- SIBYLLE: Samo vprašam –
- DANIEL: Ne, kaj ti pa je?
- SIBYLLE: Ima erekcijo? Gotovo si opazila, da ga to, če lahko tolaži, vzburi, to ga potrdi v njegovi moškosti. Jaz sem prej tudi dosti jokala.
- FRANZISKA: Ne.
- SIBYLLE: Zmeraj dosti jokala, potem pa seks. Še razmehčana od joka, z mokrim obrazom in vročo glavo, telo pa pohotno in topeče se. Cmerjenje je bilo najzanesljivejša pot do seksa. Tolažilni fuk.
- DANIEL: Pusti jo, Franziska ni dobro –
- SIBYLLE: Pa ti? Si ti še dobro?
- DANIEL: Tukaj ne gre zame.
- SIBYLLE: Zame očitno tudi ne.
- DANIEL: Ne.
- SIBYLLE: In kam naj bi to tukaj peljalo?
- DANIEL: Čisto nikamor –
- SIBYLLE: Bilo je pač najbolj samoumevno, predpostavljam.
- DANIEL: Ja, nekako že. Tebi je mogoče tuje, taka stvar –
- SIBYLLE: Kaj?
- DANIEL: Če nekdo joka, ja, je to, da ga objameš, nekako najbolj samoumevno.
- SIBYLLE: Mislila sem, da je najbolj samoumeven zmeraj seks –
- DANIEL: Ne –
- SIBYLLE: Je to tudi tebi zmeraj govoril?
- FRANZISKA: *(si briše nos)*: Hm?
- SIBYLLE: Da je najbolj samoumevna misel zmeraj seks? Za moške? Za tega – moškega?
- FRANZISKA: Najbrž bo boljše, da zdaj grem.
- SIBYLLE: Že? Tukaj sem ti prinesla deko –
- FRANZISKA: Mislim, da je bila to slaba ideja –
- SIBYLLE: Prej bi morala razmislit.
- FRANZISKA: Nisem bila v stanju –
- SIBYLLE: Zdaj je prepozno, zdaj si tukaj –
- FRANZISKA: Ampak očitno motim –
- SIBYLLE: Ne, sploh ne, zakaj?
- FRANZISKA: Ne vem, ne počutim se dobrodošlo.
- SIBYLLE: Žal mi je, grozna gostiteljca sva, slišiš, Daniel, ne počuti se dobrodošlo –
- DANIEL: Zdaj pa dosti –
- SIBYLLE: Kaj? Kaj je zdaj dosti?
- FRANZISKA: Grem.
- SIBYLLE: Ampak ravno šele postaja luštno –
- DANIEL: Kaj? Kaj zdaj hočeš?
- SIBYLLE: Očitno sem zamudila nekaj odločilnega, ko sem se šla na hitro tuširat.
- DANIEL: Nič nisi zamudila –
- SIBYLLE: Nek vmesni korak ali pa tukaj ni vmesnih korakov, in čim grem ven, je že cel žur?
- DANIEL: Nobenega žura ni –
- FRANZISKA: Samo nekje sem hotela prespat –
- SIBYLLE: Izvoli. Zofa. Ulezi se.
- DANIEL: Zdaj se pa nehaj tako neprimerno obnašat.
- SIBYLLE: Kaj? Neprimerno se obnašam?
- DANIEL: Ja.
- SIBYLLE: Kako pa?
- DANIEL: Groteskno. Egomansko. Groteskno egomanska si.
- SIBYLLE: Okej.
(Nič.)
- DANIEL: Kaj?
- SIBYLLE: Bom nehala. Umirila se bom –
- DANIEL: Dobro –

SIBYLLE: Drži jezik.

DANIEL: Okej.

SIBYLLE: Potem se pa zdaj usedimo in skupaj popijmo vino.

DANIEL: Ampak –

SIBYLLE: Usedli se bomo in popili vino –

DANIEL: Okej.

SIBYLLE: In se delali, kot da je to tukaj normalno.

DANIEL: Prav.

SIBYLLE: Zato da bom lahko spala.

DANIEL: Okej.

SIBYLLE (*Franziski*): Okej?

FRANZISKA: Ja. Okej. Okej.

(*Sedejo. V nadaljevanju popijejo zelo veliko vina.*

Dolivajo si ga, odpirajo nove steklenice itd. Najprej nihče nič ne reče, vsi srkajo iz svojih kozarcev.

Potem pa:)

SIBYLLE: Najina hči sedi v postelji, debelo gleda in ne more verjet, kaj sliši.

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Pokonci je.

DANIEL: Si jo zbudila?

SIBYLLE: Ne. Franziska jo je.

FRANZISKA: O, to –

SIBYLLE: Zvonec pri vratih. Se spomniš?

DANIEL: Zakaj ne pride sem?

SIBYLLE: Ne upa si. Vprašala me je, če se bova ločila.

DANIEL: To sprašuje ves čas.

SIBYLLE: Kadar se kregava.

DANIEL: V šoli je slišala o tem, da se starši ločujejo –

SIBYLLE: Seveda se ne kregava ves čas –

DANIEL: In od takrat je v paniki –

SIBYLLE: Rekla sva ji, da se par ne loči, če se ima rad, ampak očitno –

DANIEL: Da se je normalno kregat –

SIBYLLE: Večino časa se sploh ne pogovarjava –

DANIEL: Hm?

SIBYLLE: Hočem reč, da imava redko razlog za kreganje.

DANIEL: Okej.

SIBYLLE: Če osnovni dogovori držijo, se ni treba kregat.

DANIEL: Drži.

SIBYLLE: Če je jasno, kdo dela kaj, na primer.

DANIEL: Ja.

SIBYLLE: To sva razčistila takoj na začetku. Še preden se je rodila Bea –

DANIEL: Potem sicer marsikaj zgleda drugače –

SIBYLLE: Ampak vseeno je dobro, da to razčistiš.

DANIEL: Ja, no ja –

SIBYLLE: Za orientacijo.

DANIEL: To je seveda dinamičen proces, o stvareh se je treba kar naprej na novo pogajat.

SIBYLLE: Ampak vsaj veš, o čem se pogajaš.

DANIEL: Ja.

SIBYLLE: Dosti ljudem to ni jasno, ko dobijo otroke.

DANIEL: O eni zadevi si ne smemo delat iluzij: otroci in poklic, da je to dvoje združljivo, je lažna propaganda.

SIBYLLE: Vsekakor je treba sklepat kompromise.

DANIEL: Ne, to niso kompromisi. To je navadno šalabajzerstvo. To nam mora bit jasno.

SIBYLLE: Šalabajzerstvo?

DANIEL: Ja. Šalabajzerstvo. Naša družba bojkotira vse, kar ni po jusu.

SIBYLLE: Kaj misliš s tem? Midva nisva šalabajzerja.

DANIEL: Sva. Jasno.

SIBYLLE: Ne.

DANIEL: To, kar midva delava, je šalabajzerstvo.

SIBYLLE: Jaz ne, jaz nisem šalabajzer.

DANIEL: Kje pa je potem tvoja kariera? Koliko časa že delaš?

SIBYLLE: To ne igra nobene vloge –

DANIEL: Pa jo. Enajst let.

SIBYLLE: S prekinitvami zaradi porodniške.

DANIEL: In? Si primarijka? Ne. Še višja zdravnica nisi.

SIBYLLE: Ker nočem bit.

DANIEL: Ne, ker to ne gre. Ker imaš otroke. Ker te vsi drugi, ki jih nimajo, prehitijo –

SIBYLLE: Zdaj govoriš o sebi –

DANIEL: Ja, in? Ja. Jasno, govorim tudi o sebi.

Uslužbenec sem. V življenju ne bom več gradil hiš, ob štirih popoldne hodim iz pisarne, da grem po otroka. In kdor hodi ob štirih popoldne iz pisarne – tak ne gradi hiš, tak skrbi za evakuacijske poti v parkirnih hišah. Ker grejo te poti iz parkirnih hiš zmeraj skozi sosednje

veleblagovnice, te imajo pa odpiralni čas in so ponoči in ob nedeljah zaprte, kar pomeni, da tistega, ki ne kupuje, tudi ne rešujejo, to pa ravno upraviteljem parkirnih hiš ne ustreza, ker bi radi svoje storitve ponujali nonstop – *twentyfour seven* –, in to naj bi zdaj v službi za polovični delovni čas arhitekturno rešile take nule, kot sem jaz, ampak tako se nikoli nisem videl, tako se nisem načrtoval, to ni bilo življenje, ki sem si ga predstavljal, nekoč sem razmišljal o prilagodljivem bivanju, diplomiral sem iz modularnih konceptov bivanja za gradnjo socialnih stanovanj, pri Kišu Kurokavi sem študiral metabolizem v arhitekturi, zdaj se pa moje življenje vrti samo še okrog evakuacije, evakuacije ljudi iz betonskih zgradb, v katerih stanujejo avtomobili –

SIBYLLE: In za to naj bi bila zdaj kriva otroka –?

DANIEL: Kaj pa vem. Nimam pojma. Ja. Najbrž ne.

Najbrž sem enostavno kriv samo jaz. Jaz sam. Za vse.

FRANZISKA: Ampak to, kar ti delaš, je pomembno.

DANIEL: Ne. Ni pomembno. Tega nobeden ne rabi.

FRANZISKA: Ampak mislila sem –

DANIEL: Nobenemu ni treba v nedeljo po avto v parkirno hišo –

FRANZISKA: Ampak mogoče za izlet v naravo –

DANIEL: Nobeden sploh ne rabi avta. V bistvu bi bilo treba parkirne hiše v centrih nemških mest kar zbombardirat –

SIBYLLE: Daniel.

DANIEL: In centre mest skupaj z njimi –

SIBYLLE: Daniel –

DANIEL: Pa ne mislim samo socialnih stanovanj in pešcon iz petdesetih, ampak tudi te obupne cerkve in reprezentančne stavbe iz osemnajstega in devetnajstega stoletja, ves ta gnili kič s predalčjem, ta vonj arhitekturnih trupel, ki zasmrja centre naših mest –

SIBYLLE (*glasno*): Daniel.

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Spet si na tej točki –

DANIEL: Res?

SIBYLLE: Ja.

DANIEL: Oprosti.

SIBYLLE (*Franziski*): Prej ali slej zmeraj pristane na točki, ko bi rad vse zbombardiral. To je neka njegova fiksna arhitekturna ideja.

DANIEL: Zdaj bom utihnil in popil svoje vino.

FRANZISKA: Tudi jaz vem za nekaj stvari, ki bi jih z veseljem zbombardirala –

SIBYLLE: Tega nikoli nisem razumela, »metabolizem«.

FRANZISKA: Metabolizem?

SIBYLLE: Ja, ti to razumeš?

FRANZISKA (*Danielu*): To je ta japonska reč, v katero verjameš. Koncept. A ne?

DANIEL (*komaj razumljivo*): Šinča – šinta – sranje –

SIBYLLE (*istočasno*): Ja, ampak a razumeš, čemu to služi? Metabolizem? V arhitekturi?

FRANZISKA: To mi je takrat razložil –

SIBYLLE: Ja, tisočkrat, ampak: metabolizem?

FRANZISKA: Ja?

SIBYLLE: Presnovno? Kaj je s tem mišljeno? Da te moderno velemesto požre in prebavi in da od tebe ne ostane nič razen finega prahu in odpadnih plinov?

DANIEL: Točno veš, kaj je s tem –

SIBYLLE: Nisem vprašala tebe. Točno vem, kaj je metabolizem, najbrž boljše od tebe.

DANIEL: Ja. Drži. Ampak o arhitekturi nimaš pojma –

SIBYLLE (*Franziski*): Pa ti? Imaš kaj pojma o arhitekturi?

DANIEL (*spomni se besede*): Šinčintaiša –

FRANZISKA: Ne, ampak Daniel je veliko govoril o tem –

DANIEL: To je japonsko –

FRANZISKA: Da mesto živi in ima svojo presnovo, vsaka posamezna zgradba, in da je staro treba zamenjat –

SIBYLLE: Aja?

FRANZISKA: Tam gradijo hiše tako, da lahko posamezna stanovanja zamenjajo kot celoto, in zgradbe rastejo s časom, tako kot rastejo drevesa –

SIBYLLE: A daj no –

FRANZISKA: Ali pa če tam ne stanuje več toliko ljudi, lahko hiše tudi spet zmanjšajo, odvisno –

SIBYLLE: A tako?

FRANZISKA: Meni se je zmeraj zdela lepa ta ideja,
da se mesta ves čas spreminjajo, ker ljudje, ki
živijo v njih, se pač tudi spreminjajo –

SIBYLLE: Glej, Daniel, zdaj sem pa to prvič
razumela –

DANIEL: Ker nikoli nisi poslušala –

SIBYLLE: Saj sploh ni tako preprosta, kot zmeraj
praviš.

DANIEL: Sploh nisem –

FRANZISKA: Kdo? Kdo je preprost?

DANIEL: Nič je ne poslušaj, utrujena in hudobna
je –

SIBYLLE: Ideja. Mislila sem seveda idejo, ker sploh
ni tako preprosta, kot Daniel zmeraj pravi.

FRANZISKA: Aha.

DANIEL: Grobo lahko rečemo tudi, da staro leti
ven, ko rabimo kaj novega, če hočemo reč kaj
grobega, in to ti čisto rada delaš, spraviš ven kaj
grobega, zmeraj spraviš ven, kar je staro, zmeraj
grobo usekaš in izsekaš –

SIBYLLE (*Danielu*): Ne bi rajši pogledal, kako je
Bea?

DANIEL: O bog, Bea –

SIBYLLE: Ker najbrž je še zmeraj pokonci –

DANIEL: Zmeraj bere. Cele noči.

SIBYLLE: Ne, ne bere. Sedi v postelji in posluša,
kaj govoriva –

DANIEL: Cele noči bere. Eno knjigo za drugo –

SIBYLLE: Greš zdaj?

DANIEL: Ne moreš it ti?

SIBYLLE: Meni bi se zdelo boljše, če greš ti –

DANIEL: Zakaj?

SIBYLLE: In ji razložiš, kaj se tukaj dogaja.

DANIEL: Kaj je tukaj za razložit?

SIBYLLE (*pokaže na konstelacijo v prostoru*):
No ja – mislim, da je dobro, če ji to razložiš –
to tukaj –

DANIEL: Zakaj? Ni treba, da ona –

SIBYLLE: Če ji jaz razložim, bo imela še več
vprašanj kot prej –

DANIEL: Okej.

(*Nič.*)

SIBYLLE: Poleg tega je vprašala po tebi.

DANIEL: Kdaj?

SIBYLLE: Po meni itak nikoli ne vpraša. Ko sem
šla po deko.

(*Nič.*)

DANIEL: Saj je vseeno.

(*Ovide.*)

SIBYLLE: No. Kam še lahko greš?

FRANZISKA: Nimam pojma. Naj grem?

SIBYLLE: Koga vse si klicala?

FRANZISKA: Nobenega. Saj nimam nič.

SIBYLLE: Nimaš prijateljev?

FRANZISKA: Ne sredi noči.

SIBYLLE: K nama pa že, tukaj lahko –?

FRANZISKA: Sem mislila, ampak –

SIBYLLE: Prva izbira. Ja.

FRANZISKA: Bom že kaj našla, če moram it –

SIBYLLE: Kaj pa?

FRANZISKA: Najprej bom šla na sprehod.

SIBYLLE: Kam? V park k posiljevalcem?

FRANZISKA: Imam tudi še ključ od trgovine.

SIBYLLE: Kaj že delaš? Moda? Reklame?

FRANZISKA: Trgovina za živali.

SIBYLLE: Seveda.

FRANZISKA: Saj veš, da delam v trgovini za živali,
že od zmeraj delam tam –

SIBYLLE: V bistvu ne, žal mi je, mislila sem, da je
nekaj kreativnega –

FRANZISKA: Ne –

SIBYLLE: Mogoče zaradi Daniela, ker je on
v kreativnem poklicu, kot arhitekt –

FRANZISKA: Ne. Trgovina za živali.

SIBYLLE: Mhm.

(*Nič.*)

Sploh še obstajajo?

FRANZISKA: Prosim?

SIBYLLE: Trgovine za živali? Mislila sem, da so zdaj
že vse zaprte.

FRANZISKA: Ne, ampak pri nas –

SIBYLLE: Je zanimanja za te trgovine že bistveno
manj, a ne?

FRANZISKA: V celoti gledano, je situacija –

SIBYLLE: Ker si zdaj ljudje vse – živali – naročajo
po internetu –

FRANZISKA: Ne –

SIBYLLE: To je tudi dosti cenejše, ni res?

FRANZISKA: Po todi lahko dobiš samo hrano in
opremo, sicer pa –

SIBYLLE: Najbrž prihajajo samo še upokojenci, ki
so navajeni, da si jazbečarja kupijo v trgovini –

FRANZISKA: Vse živali se prodajajo osebno
v neposrednem stiku s strankami –

SIBYLLE: Seveda, tukaj se je treba posvetovati –

FRANZISKA: Tako je, od živali pošiljamo po pošti
samo živo hrano –

SIBYLLE: Katera skobčevka se barvno boljše
ujema s sedežno garnituro, na primer –

FRANZISKA: Ne.

SIBYLLE: Ampak to je super. Ponoči odkleneš
trgovino in se ob svetlobi terarijske luči zviješ
med mišmi in kačami na balo sena za zajce, in
ko bojo jutri zjutraj prišle prve stranke –

FRANZISKA: Ne, tam je zdaj gradbišče. Zaradi
azbesta v spuščnem stropu.

SIBYLLE: In tam hočeš ti spat, zavita v plastično
folijo za vrečami cementa, in vdihavat azbest?

FRANZISKA: Vsega tega sploh nočem –

SIBYLLE: Samo pomagat poskušam, ni treba, da si
tako nesramna.

FRANZISKA: Nisem nesramna –

SIBYLLE: Na.

(Pomoli ji denar.)

FRANZISKA: Kaj naj s tem?

SIBYLLE: Pejt v hotel.

FRANZISKA: Kaj?

SIBYLLE: Ampak nič ne reci Danielu. Samo vzemi
in pejt v hotel.

FRANZISKA: Jaz naj –

SIBYLLE: Hotel. Tukaj so za vsakim vogalom.

Hostli. Za mlade.

FRANZISKA: Ne morem –

SIBYLLE: Nič mi tudi ni treba vračat. Spravi v žep
in pejt.

(Daniel se vrne.)

DANIEL: Bea spi.

SIBYLLE: Aja?

DANIEL: Sploh ni bila zares pokonci.

SIBYLLE: Toliko boljše.

DANIEL: Mojo roko si je dala pod lice, parkrat je
zacmokala in spet zaspala.

SIBYLLE: Ja. Ljubko, ne? Otroci. Zlasti ko spijo,
ljudje zmeraj rečejo to, ampak jaz sploh ne
morem gledat otrok, ki spijo, tega ne prenesem,
zmeraj jih moram takoj zbuditi, da vidim, da niso
mrtvi.

(Nič.)

FRANZISKA: Ja. Jaz nimam otrok.

(Nič.)

DANIEL: In kaj je z vama? Zakaj tako gledata?

SIBYLLE: Presenečena sem bila, da se hoče
Franziska odpraviti –

DANIEL: Kar zdaj?

FRANZISKA: Ne –

DANIEL: Kam pa hočeš?

FRANZISKA: Sploh nočem –

SIBYLLE: Očitno v hotel. A ne? Kaj si rekla?
Hostel?

DANIEL: Pa saj imamo kavč –

FRANZISKA: Nesporazum, očitno. Ne grem
v hotel –

SIBYLLE: A tako?

DANIEL: Kam pa potem?

FRANZISKA: Ne, narobe sva se razumeli. Samo
utrujena sem –

SIBYLLE: Ampak a nisi rekla –?

FRANZISKA: Ne.

SIBYLLE: Aha.

DANIEL: Se pravi, da boš ostala tukaj?

FRANZISKA: Pa saj sem ravno šele prišla.

SIBYLLE: Potem sem pa nekaj razumela narobe,
mislila sem, da bi rajši –

FRANZISKA: Ne.

(Nič.)

DANIEL: Prav. Tudi midva sva utrujena. Pejmo
spat.

SIBYLLE: Jaz nisem utrujena –

DANIEL: Ne?

SIBYLLE: Samo zato, ker tako rečeš: Tudi midva
sva utrujena.

DANIEL: Mislil sem –

SIBYLLE: Točno veš, da ne prenašam, če ljudje
govorijo tako kot par: Ta film nama je bil
blazno všeč. No, nama se zdi, da je Majorka
podcenjena, zlasti notranjost otoka. Mondriana
sploh ne marava –

DANIEL: Malo prej si še rekla –

SIBYLLE: Če si utrujen in hočeš spat, pač pejt
v posteljo –

DANIEL: Nisem utrujen –

SIBYLLE: Ampak ne obnašaj se, kot da si skrbnik,
ki govori za celo družino in daje navodila –

DANIEL: Noben skrbnik nisem –

SIBYLLE: Saj, vladaš lahko samo, če si kompetenten –

DANIEL: Sploh nočem vladat –

SIBYLLE: Hočeš. Ampak nisi kompetenten, ker sploh nič ne štekaš –

DANIEL: Saj zato pa vladaš ti.

SIBYLLE: Res tako misliš? To bi zgledalo drugače –

DANIEL: Ker ti vse štekaš, ker si zmeraj tukaj, ker sem jaz zmeraj odsoten, ker nič ne delam –

SIBYLLE: Vem. Grozna sem –

DANIEL: Ne, jaz sem grozen –

SIBYLLE: Ja, ti tudi.

DANIEL: Potem se pa strinjava.

SIBYLLE: In jaz bom zdaj popila še en kozarec vina.

DANIEL: Še en –?

SIBYLLE: Ja, sem ravnokar rekla, a ne?

DANIEL: En kozarec belega? To sem hotel vprašat.

SIBYLLE: Rdečega nimamo, si že pozabil?

DANIEL: Nimamo, se pravi, belega.

SIBYLLE: Enkrat bo ta grozna noč že minila.

DANIEL: Če gremo spat, bo minila prej –

SIBYLLE: Ja, ampak zdaj sem žejna. Najprej nisem bila, zdaj pa sem, najprej sem hotela spat, zdaj bom pa ostala pokonci –

FRANZISKA: Rekla je, naj grem v hotel.

(Nič.)

DANIEL: Ne, narobe je razumela.

FRANZISKA: Dala mi je celo denar –

DANIEL: Sibylle?

FRANZISKA: Sto petdeset evrov. Glej.

(Pokaže denar.)

DANIEL: Si ji res to dala?

SIBYLLE: Ja, ker, mislila sem, konec koncev sta se enkrat razšla, in tega ne narediš kar tako, zmeraj obstaja razlog, zakaj se z nekom razideš, in to potem boli, si predstavljam, zakaj si Franziska dela to, da pride sem? Zaradi tebe? Ne, gotovo ne, mogoče pa samo zato, sem mislila, ker si ne more privoščiti hotela, tako briljantno s tem pošiljanjem krme očitno ne gre, kot slišimo –

DANIEL: In potem si se spomnila, da ji boš dala denar –

SIBYLLE: Ja.

DANIEL: Čisto si ob pamet.

SIBYLLE: Ja, počutim se že čisto zgubljeno, tako brez pameti.

DANIEL (*Franziski*): Tega ne misli grdo.

SIBYLLE: Ne, ne, to misli čisto pragmatično.

DANIEL (*Franziski*): To moraš enostavno ignorirat, okej?

SIBYLLE: Pa saj si sam rekel –

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Da naj gre v hotel.

DANIEL: Nisem –

SIBYLLE: Dobesedno: Sama si je kriva, naj gre v hotel, si rekel, zato sem mislila, da ti je prav, da gre –

DANIEL: Sploh ne, zakaj bi jaz –

SIBYLLE: Tako kot si se branil –

DANIEL: Kaj, pred čim, nisem –

SIBYLLE: Z vsemi štirimi, za vsako ceno si hotel preprečit, da pride –

DANIEL: Čisto si me iztrgala iz konteksta –

SIBYLLE: Hotel si, da gre v hotel, in zdaj gre pač v hotel –

DANIEL: Ne.

SIBYLLE: Sploh ne vidiš, a ne?

DANIEL: Kaj?

SIBYLLE: Da se tukaj borim.

DANIEL: Proti meni, ja, to vidiš.

SIBYLLE: Ne. Čisto nič ne vidiš.

FRANZISKA: Grem.

DANIEL: Ostala boš.

SIBYLLE: Borim se zate, ti butelj butast –

DANIEL: Sploh ne veš, kdo sem –

SIBYLLE: Ja, in? Tega še sam ne veš –

DANIEL: Ta boj zdajle vsekakor zgubljaš, ne glede na to, za kaj ti gre –

SIBYLLE: Prav. Nobenega vina več. Grem v posteljo in rada bi, da greš z mano.

DANIEL: Ne. Ne bom delal, kar ti rečeš.

SIBYLLE: Tukaj sem in te prosim, da greš z mano.

DANIEL: Prevečkrat si že zmagala. Enkrat boš zgubila vse.

SIBYLLE: Moraš se odločit, a greš z mano ali ostaneš tukaj pri tej ženski.

DANIEL: Ne, ni se mi treba odločit. Tukaj stanujem. Odrasel človek sem. V posteljo grem, ko jaz hočem.

SIBYLLE: Če zdaj ne prideš, bo to imelo posledice –

DANIEL: To si rekla, kot da je nek naravni zakon,
pa si si vse skupaj ravnokar zmisliła.

SIBYLLE: Če ne prideš, ti sploh ni treba več –

DANIEL: Briga me.

SIBYLLE: Ne pusti, da tukaj prosjačim – ponižala
sem se pred tabo in to žensko, pa –

DANIEL: Bla, bla, bla, bla, bla –

SIBYLLE (*silovito*): Prosim –

(*Udari ga.*)

te –

(*Udari ga.*)

da

(*Udari ga.*)

greš

(*Udari ga.*)

z mano.

(*Udari ga.*)

FRANZISKA: Nehaj.

(*Še zadnji udarec. Daniel se je zvil v klobčič in je čisto tiho.*)

SIBYLLE: Oprosti. Si zadovoljen? Da ti je uspelo?

Da si me spravil tako daleč? Mene to ne zabava.

Upam, da si vesel. Se imaš za nekaj boljšega,
ker ne udariš nazaj? Kar si naredil iz mene – to
se mi zdi tako ponižujoče. Tako ponižujoče. Zdaj
grem v posteljo. In čakala bom, da prideš. Tam
bom ležala in buljila v strop, dokler ne prideš.

(*Odide. Nič.*)

FRANZISKA: Vse v redu?

(*Daniel najprej ostane zvit v klobčič.*)

DANIEL: Jaz sem – jaz sem vsak dan mislil nate.

Čisto vsak dan. Vsakič je bolelo. *Amazing love story*. Sibylle je takrat nekaj rekla – oprosti,
ampak saj lahko govorim tudi o njej, če je že
moja žena –, vprašala me je, če sem prepričan:
Ampak Franziska, je rekla, Franziska bo zmeraj
ljubezen tvojega življenja, ne glede na to, kako
nesrečen si zdaj z njo. Pa se mi takrat ni še
niti malo sanjalo, kaj to sploh je, bit nesrečen.
Ljubezen mojega življenja, sem si mislil, to
obstaja samo v filmu, en in edini človek, ki
mora bit za zmeraj, mislil sem, življenje je
grozno dolgo, dinamičen proces je, vse je
v gibanju in se spreminja, metabolizem, stvari
se porabijo in zamenjajo, ker je taka narava,
noro sem verjel v gene in hormone, v to, da

smo kot ljudje podvrženi fizičnim procesom,
tako kot drevo letnim časom, in da biologija
vse naše romantične in kapitalistične koncepte,
po katerih človek drugega poseduje, v sekundi
odpihne. Potem se pač eno razmerje konča in
se začne drugo, ker tako zahteva biologija, in
kdo naj jo ustavi? Takrat si rekla, da se nikoli ne
nasitim in da sem čuten kot kakšna ženska in
da ne verjameš, da je še kakšen možki, ki se zna
tako predat kot jaz, vse to imam še v ušesih,
in če ne bi bilo tako bedno, bi se moral smejat,
ker danes – danes sem starec, biološko izločen,
zadnjič sem seksal, ko je nastal Maxi. Takrat
s tabo sem verjel, da sem svoboden, da delam
vse tako, kot hočem, sedim v terencu in dirkam,
kamor hočem, po hribih gor in dol pa po rekah
in puščavi in v noč, in da bo to moje življenje,
z mano za volanom, kaj si o tem mislijo drugi,
družba ali starši ali kakšna ženska, me pa ne
briga, in da bom volan zmeraj sunkovito obrnil,
če bo nekaj pred mano zgedalo kot pot, po
kateri je že kdo šel, da bom zmeraj izbral odcep
v divjino, če se pojavi cesta ali potka čez travnik
ali tudi samo stezica, karkoli, kar spominja na
zemljevid ali načrt mesta, kjer se gibajo drugi,
neumne množice, ki druga drugo svajajo v isto
smer – zmeraj stran od tega – stran v divjino –
(*Nič.*)

Célo življenje iznajt na novo.

(*Nič.*)

Zdaj vidim – moram sprevidet –, zdaj vem, da
to, kjer se premikam – moja smer, moja pot, če
hočeš –, da to ni divjina, pa tudi stezica ali cesta
ne. Ne. To je tir, to so toge tirnice, betonirana
proga, ki gre zmeraj naravnost naprej, nobenih
kretnic, in jaz se sploh ne premikam, vlečejo me
naprej, drvim, pa niti v lokomotivi nisem, nič
ne usmerjam, sedim zraven tisoč drugih, ki vsi
zgedajo tako kot jaz, v vagonu brez kupejev, vi
smo na poti v isto napačno smer, direktna zveza
do končne postaje, brez prestopanja, naravnost
v nič, sami vozniki v napačno smer na istem
tiru, v istem vlaku, v katerem so se vozili že
moji starši, stari starši in vsi pred njimi, čepim
v istem drvečem zaporu, ki so ga za nas
naredile generacije pred nami, in ga gradim

naprej za svoje otroke in vnuke in pravnuke, ker – ker nekega dne ni več zadosti moči. Nekega dne si preveč izčrpan, da bi terenec še naprej gnal skozi pragozd, nekega dne je odpor tako velik, da se zlomiš. In a še veš, kako smo se norčevali iz tistih na šoli, ki so se takoj po koncu šolanja popolnoma predali filistrstvu in so komaj čakali, da si okrog vratu zavežejo kravato, kot kakšen povodec ali vrv, in da v vrstni hiši sedijo na sedežni garnituri? Ta perverzni občutek, da končno obstajaš, ker rečeš »moja žena« ali »moj mož«, vsak mesec priteče na račun nekaj denarja, nikoli zadosti, ampak »nekako gre, a ne?«, in za vrt ravno zadošča, s pušpanom in rezalnikom, ampak sosedov model je bil večji in dražji, te bedne duše, ki se s pokajočimi sklepi iztegnejo v šablono, ki je pripravljena že od rojstva, postavili so jo starši, past s široko odprtim gobcem, v katero moraš samo lepo past, kot da bi neizmerno utrujen padel v posteljo ali grob. Ta zombijevski grob filistrov, ki se zevajoč izkoplje za tabo in v katerem zgineš s kožo in kostmi – in zdaj sem jaz sam zdrsnil vanj, zmanjkalo mi je moči, nekega dne posežeš po starih, preverjenih rešitvah, ker je vse drugo samo boj in ni razumljeno, in za to sploh niso potrebni vrstna hiša, slab glasbeni okus in pes, samo sodelovat moraš pri tej igri, ki jo itak igrajo vsi, in potem primerjaš obračun plače in potem, logično, racionalno, pustiš ženo z otrokom doma in greš delat, ker od nekod pač mora priti denar, in tako je že pripravljeno razstrelivo, s katerim se razcefra in zbombardira vsak impulz družbene prenove, vsaka vizija in utopija, vsaka individualna predstava o sreči, past se zapre in vse, kar sledi iz tega, celotno zaporedje frustracije, pedagoškega neuspeha in zakonske polomije je vnaprej določeno in teče po usodnem načrtu in shemi, tradicionalne vloge – tradicionalna nesreča, Tolstoj ni imel pojma: »Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna po svoje,« kakšna bedarija, vse srečne družine lažjejo in vsaka nesrečna družina reproducira točno to nesrečo, ki je zgodovinsko vnaprej določena in družbeno zaželeno.

(Nič.)

Usodni načrt –

(Nič.)

In potem pomislim nate, kaj sva bila, vse prvič, prvič mislila in delala, ignorirala usodni načrt, kot da pred nama ni bilo nikogar, kot da ni bil še nikoli nobeden zaljubljen, kot da pred nama ni bilo nobenih ljubezenskih pisem, poljubov, hrepenjenja, seksa, vse sva sama doživela, sama pretrpela, sama rešila in sama iznašla, ljubezen mojega življenja, in kdo sem bil s tabo in kdo vse bi lahko bil, ker ti iz mene nikoli nisi hotela naredit nečesa, kar nisem, spomnim se še, kako sem te vprašal, če naj grem v Tokio ali Sofijo, skomignila si z rameni in mi dala roko na obraz, jaz idiot sem pa mislil, da ti je vseeno in da se premalo zanimaš zame, ampak ti si mi samo dala svobodo, nisem bil tvoj projekt, nisi me hotela spremenit, optimizirat, prilagodit sebi, nisi si me ogledovala, ni mi bilo treba nastopat, pogledala si me, nič mi ni bilo treba razlagat ali zagovarjat ali opravičevat, vse je bilo odprto, predanost, prihodnosti nama ni bilo treba zgrabit, prihodnost ni bila nekaj, kar bi bilo treba oblikovat, prihodnosti sva se prepustila, midva sva, midva bi – in kaj sem, obetaven mlad mož, ki ni držal niti ene obljube, postal namesto tega: zagrenjen star mladenič, ki je zavisten in do sebe sovražen in občuti samo še blede kopijo sreče, ko žre pecivo s smetano, in ki kriči na svoja otroka, ker ne prenese samega sebe, in se zato sovraži, in ki se neskončno smili samemu sebi, ker je vse, kar ga je veselilo, žrtvoval za življenje, ki si ga nikoli ni zamišljal tako in je narejeno iz infrastrukturnih prisil, birokracije, ki jo sovraži in se ji uklanja, ker je struktura pametna in služi dobrobiti otrok, ledena struktura, ledeno življenje, ker so telesa zmeraj preveč izmučena in utrujena za bližino, telesa, ki se zmorejo vsakodnevni obrabi zmeraj manj zoperstavljat, seks, ne spomnim se več, se sam ukine, jasno, to se ve, povsod je tako, del usodnega načrta, seks zgine kot mozolji v puberteti, sam od sebe, ko odrasteš, včasih si mislim, da je Sibylle to še zadnjič potrpežljivo prenesla, da je dobila otroka, zdaj je pa to zanjo enkrat za zmeraj odključano,

biološka obveznost je izpolnjena, in potem deset let gledam, kako se staram in ona tudi, oprosti, da ti govorim vse to, in kako najprej zmeraj bolj upada želja po drugem, potem pa želja po seksu nasploh. Kaj delam s tem človekom v svojem življenju, s tem človekom v svoji postelji, kdo je to, se sprašuje moje telo, kakšno telo je to? In čim manjša je neke možnosti za seks, tem manj je nečesa takega, kot je ljubezen, meni je neprijetno že sploh govoriti o tem, ljubezen, pa saj tudi v zobno miško ali Božička ne verjamem, edini, ki se me še dotikajo, so moja otroka in frizer, vsakič se zdrznem, kot da bi se šele v tistem trenutku spomnil, da sem v tej lupini, v tem telesu, ki je tukaj samo še zato, da prenaša okrog moje zmeraj bolj slabotne možgane. Samo včasih, ponoči, v spanju, si naenkrat tam ti, čisto zraven mene, kot da bi te imel v krvi kot neko klico, ki naenkrat butne ven, ko imunski sistem za trenutek oslabi, ščit se spusti, vizir se za en nepreviden, nezaveden trenutek odpre, in potem te naenkrat zavoham, moje lastno telo diši po tebi, fizičen spomin nedolžnosti, takoj se vzburi, žarek svetlobe pade v zaporniško luknjo, vonjev se lahko naučimo na pamet, ampak – ampak – ampak ti si zdaj tukaj, voham te in buden sem, zavohal sem te, v trenutku, ko si stopila v sobo, buden sem, vonj, ki mi gre po celem telesu –

FRANZISKA: Zdaj pa utihni –

DANIEL: Sem – oprosti, ja, utihnil sem.

FRANZISKA: Ona te nima rada. To sem že rekla, tako pač je.

DANIEL: Ampak –

FRANZISKA: In ti se staraš. Za to ni kriv nobeden, tudi tvoja žena ne –

DANIEL: Nisem še tako star –

FRANZISKA: In če si ne želi več spat s tabo, kaj naj naredi?

DANIEL: Če si –?

FRANZISKA: Naj vseeno spi s tabo, čeprav te nima rada in noče seksat? Naj se dela, kot da hoče? Si to želiš?

DANIEL: Ne, seveda ne, to ni to, kar –
(Nič.)

Kar mislim – kar pogrešam –

FRANZISKA: Ja?

DANIEL: Tebe pogrešam –

(*Franziska glasno izdihne.*)

Vem. Sam sem kriv – ampak pogrešam te, kot amputiran sem, kot da telesno ne bi bil cel –

FRANZISKA: Mene pogrešaš – kaj? – fizično –?

DANIEL: Ja, ne, ne mislim samo seksa –

FRANZISKA: Aha –?

DANIEL: Tudi to mislim, ampak – ampak –

FRANZISKA: In zdaj –?

DANIEL: Kar si prej rekla –

FRANZISKA: Kaj sem rekla?

DANIEL: O meni. O seksu. Ponoči dostikrat ležim v postelji, Sibylle zmeraj takoj zaspi, jaz pa ležim tam, lahko bi kričal, gledam gor, kjer ob avtomobilskih žarometih senca najine luči zmeraj zariše isti lok čez strop, kot sončna ura, in čutim, kako se mi čas izteka –

FRANZISKA: In potem?

DANIEL: Včasih mislim –

FRANZISKA: Kaj?

(*Nič.*)

Kaj?

DANIEL: Kar pogrešam, je perspektiva. Je –

FRANZISKA: Ne razumem –

DANIEL: Saj ravno razlagam – perspektiva, no, trenutno vidim samo, kaj vse je mimo in da se to ne bo vrnilo, in enkrat bom mrtev.

FRANZISKA: Ja.

DANIEL: Predvsem pogrešam – tudi telesno perspektivo –

FRANZISKA: Okej –?

DANIEL: Mislim – kar hočem reč – če bi se midva samo enkrat na leto –

FRANZISKA: Ja?

DANIEL: Enkrat na leto lahko videla – rezerviral bi sobo v hotelu, ne kakšne cenene, ampak prijetno –

FRANZISKA: Sobo v hotelu –?

DANIEL: Tebi seveda ne bi bilo treba plačat, to bi vse jaz –

FRANZISKA: Kako, in potem –?

DANIEL: Potem bi noč preživela – vem, da se sliši neumno –

FRANZISKA: Ja –?

DANIEL: Noč bi preživela skupaj in –

FRANZISKA: In potem –?

DANIEL: To ne bi bilo razmerje, samo –

FRANZISKA: In naslednje jutro –?

DANIEL: Samo nekaj takega kot *jour fixe* –

FRANZISKA: Fiks –?

DANIEL: Da imam nekaj, nek cilj v življenju, nekaj, za kar lahko živim –

FRANZISKA: In naslednje jutro bi spet zginila iz tvojega življenja –?

DANIEL: Jaz pa iz tvojega –

FRANZISKA: In to bi bilo potem – kaj? Praktično?

DANIEL: To bi bilo – lepo. In vse drugo bi bilo kolikor toliko znosno.

FRANZISKA: Kaj pa, če je to potem dejansko lepo?

DANIEL: Ja, saj to bi bilo – lepo –

FRANZISKA: Si človek potem ne želi še več?

DANIEL: Že, ampak –

FRANZISKA: In naslednji dan takoj spet?

DANIEL: Ja, lahko da res –

FRANZISKA: In potem še enkrat? In takoj še enkrat?

DANIEL: Ja, naslednje leto in potem spet čez eno leto in –

FRANZISKA: Jaz bi se ubila.

DANIEL: Ne gre mi samo za seks. Seks lahko dobim povsod –

FRANZISKA: Aja?

DANIEL: Gre mi zate in za mojo vsakodnevno bedo. Če bi si lahko rekel: čez osem mesecev, čez pet tednov, čez tri dni, jutri, čez pol ure te bom spet videl in najini telesi bosta delali drugo z drugim, kar bosta hoteli, potem, potem –

FRANZISKA: Ja, ampak zakaj samo enkrat na leto? Kakšen bolan načrt je to? Saj jemo tudi vsak dan –

DANIEL: Zataknil sem se v svojem življenju, ne morem več iz njega –

FRANZISKA: Kaj pa jaz?

DANIEL: Ti? Ja, ne vem, kaj je s tabo?

FRANZISKA: Od kod ti ideja, da jaz to hočem?

DANIEL: Ker si prej – ker si rekla –

FRANZISKA: Ne, ampak ne moreš kar obrnit in upat, da še zmeraj ležim tam, kjer si me odvrigel –

DANIEL: Sploh ne mislim –

FRANZISKA: In da samo čakam, da me enkrat na leto pobereš in naslednje jutro spet vržeš stran. Naj se tega veselim? Da se enkrat na leto prestrašiva, kako se je drugi postaral?

DANIEL: Vidim te in voham te in zdi se mi tako narobe, da me ne poljubiš, to bi bila zdaj najbolj normalna stvar, kot žival, ki se popraska, zakaj naj midva tega ne bi naredila, glej, zunaj je tema, zemlja drvi skozi vesolje, čez nekaj let bova mrtva in nobeden ne bo vprašal, če sta se najini telesi to noč poljubili, narobe je, če tega ne narediva, obžalovala bova, dokler ne bova mrtva, vsak dan, če pa to narediva, se bo sončna ura ustavila in s poljubom bova ta en trenutek zakovala v kozmos, zmeraj si govorila, da ni razlike med nama, ker je vse eno, tako kot voda, ki pride iz napeljave in pade kot dež z neba –

FRANZISKA: Veš, ko te pogledam –

DANIEL: En poljub, da me še enkrat poljubiš tako kot takrat, da sva –

FRANZISKA: Jaz nisem več to in ti tudi ne. Kakšen javkajoč moški, ki prosjači za poljub –

DANIEL: Vem. Ni privlačno –

FRANZISKA: Lahko bi me imel, za zmeraj, takrat, nikoli nisem štekala, kaj sem naredila narobe –

DANIEL: Ja, nič, čisto nič, jaz sem naredil narobe, mislil sem, da se je najin čas iztekel –

FRANZISKA: To si rekel tudi takrat in vsa ta leta sem razmišljala, kaj to pomeni, »iztekel«. Sem jaz kot kakšen liter mleka z rokom uporabnosti in ta je potem pretekel?

DANIEL: Ne, seveda ne –

FRANZISKA: Ti pa ne? Ti si še zmeraj svež, kot naravnost iz mlekarne –?

DANIEL: Nisem znal drugače. Kako tudi bi? Bila si moja prva ljubezen, nobenih izkušenj nisem imel, mislil sem, da moram naprej, življenje je tako, in potem se je pač pojavila Sibylle –

FRANZISKA: Pa niti mlajša ni bila od mene. To bi še razumela –

DANIEL: Ne, sploh ne, mislil sem pač samo, tako, to je zdaj trenutek, ko moram naredit naslednji korak –

FRANZISKA: Naslednji korak? Ampak kam –?

DANIEL: Ja, tudi v razvoju svoje osebnosti –

FRANZISKA: Pa nisi resno premislil te abstraktne reči in potem teoretsko sklenil, da tvoja osebnost zdaj rabi razvojni korak –

DANIEL: Ne –

FRANZISKA: In da se zato jaz ne smem več pojavljati v tvojem življenju –
(*Sibylle stoji na vratih. Gola je. Jutranja halja, ki jo pravzaprav nosi, ji visi na komolcih.*)

SIBYLLE: To z abstraktnim mišljenjem ti pa nikoli ni bilo blizu, a ne, Franziska?

DANIEL: Sibylle – ti – jaz –

SIBYLLE (*Franziski*): In točno to je problem.

DANIEL: Kaj delaš tukaj?

SIBYLLE: Franziska je nekaj vprašala in mislim, da si zasluži odkrit odgovor –

DANIEL: Ampak ne od tebe –

SIBYLLE: Če ji ti ne poveš –

FRANZISKA: Česa? Česa mi ne pove?

SIBYLLE: Veš, pravzaprav bi se midve morali zdaj solidarizirati in Daniela nagnat iz hiše, se ti ne zdi –?

FRANZISKA: Ne vem, kaj ti –

SIBYLLE: Namesto da masakrirava druga drugo. Njegovo pretenciozno zbirko plošč bi na stopnišču stresli čez ograjo, zaloputnili bi vrata za njim in z majhno lezbično orgijo tukaj na zofi proslavili osvoboditev od tega jamrajočega egoista, ampak midva z Danielom pač nisva v francoskem filmu, sva sredi najinega življenja, sredi pragmatizma malih, ne velikih gest, obkoljena z ekonomskimi pritiski, dušeče ujeta v finančno odvisnost, juristično zvezana, zaradi skupne lastnine neločljivo sprijeta, v nedeljivi odgovornosti plombirana drug na drugega in skupaj zapečateni z dvema otrokoma, katerih mali duši sta pečatni vosek na najini zvezi, ki se ga ne sme prelomit, pa naj se zgodi karkoli.

Pojma nimaš, o čem govorim –

FRANZISKA: Imam, ampak –

SIBYLLE: Preveč tujk?

FRANZISKA: Ne, ampak jaz nimam s tabo nič,

moja preteklost z Danielom –

SIBYLLE: Prav, potem pa masaker: ko sem spoznala Daniela, tisti večer, na zabavi, si se ti pogovarjala s profesorjem Rissmannom –

DANIEL: Ne, Sibylle, prosim –

SIBYLLE: Uthini, imel si svojo priložnost.

(*Franziski*;) Profesor Rissmann, se ga spomniš?

FRANZISKA: Ne –

SIBYLLE: Seveda ne. Moj mentor pri doktorski in še danes moj šef. Takrat si mu razlagala, zakaj imajo zlate ribice po tvojem mnenju kompleksno zavest in po čem vidiš, če si z nekim pinčem na isti valovni dolžini. To vem, ker je profesor Rissmann naslednji dan med odmorom za malico to vsem govoril. Glede tega ti lahko rečem samo eno: so ljudje, ki so na valovni dolžini pinča, njihova zavest pa ni bolj kompleksna od zavesti zlate ribice. In so ljudje, ki so na valovni dolžini – recimo – profesorja Rissmanna ali na moji ali na Danielovi. Mi ne bomo nikoli na valovni dolžini pinča, nikoli v življenju, ti – ti pa ne boš nikoli na valovni dolžini mene ali Daniela ali pač na primer profesorja Rissmanna, in zato tudi ne opaziš – enostavno ti manjka ta občutek –, da tvoj sogovornik – če ni pinč – obupano poskuša pogledat na uro, medtem ko ti blebetaš o tem, da lahko valovanje nekaterih rastlin pozdravi raka in da kristali pomagajo proti sevanju mobilov in kako te je neka halucinogena droga pripeljala do spoznanja, da smo vsi eno, ljudje, živali, rastline, kamni, in da so zato vojne in uničevanje okolja nesmiselni ali vrag si ga vеди kaj v svojih možgančkih napleteš iz tega, kar napol prežvečeno pobereš na internetu. In vse to tudi sploh ni slabo, večina ima pse za boljše ljudi, večina nima akademske izobrazbe in verjetno te očarano poslušajo, medtem ko jim v škatlo z luknjicami spravljaš hrčka ali kačo, in mogoče te celo občudujejo zaradi tvojih kičastih pogledov na to, čemur rečeš kozmos, ampak k tem ljudem Daniel ne spada in tudi nikoli ne bo, enako kot tudi ti nikoli ne boš sposobna kramljati, na primer, s profesorjem Rissmannom tako, da se revež ne bi spraševal, kdo za božjo voljo te je privlekel s sabo na zabavo, in točno to je bila boleča točka, odrgrnina, rana, ki se ni mogla zacelit in se je zagnojila, absces v odnosu med vama z Danielom, ker Daniel, to je bil takrat še moški, ki se je hotel s svojo kariero povzpnet visoko,

zelo visoko na kakšen velemestni *skyline*, in tak človek ima na neki točki problem z nekom, kot si ti, nekoga, kot si ti, lahko samo skrivaš doma, ker kramljanje je pogosto deroča voda in nikoli ne veš, na kateri breg te bo naplavila, in ker tebe starši niso že kot otroka vlačili v opero, imaš *Rigoletto* za vrsto testenin, Raffaella za pralino, na koncertu ploskaš po vsakem stavku in tako ali tako poznaš samo *Malo nočno glasbo* in *Za Elizo*, imaš pa filmsko glasbo za klasiko, filmi sami so zate komedije ali drame, tragično je stopnjevanje žalostnega, *Ime rože* je knjiga k filmu, knjige ti pa itak ne dišijo, rajši sama doživljaš zgodbe, čeprav – *Gospodarja prstanov* si enkrat začela brat, potem ti je pa postal preveč lingvističen, čeprav tega ne veš, tebe beseda lingvistika spomni na lignje, in kadar je v igri alkohol, se pravi, skoraj zmeraj, si iz take solate naključnih črk scimpraš oprijemljiv niz asociacij in uničiš diskusijo o spolno specifičnih spoznavnih interesih na področju sociolingvistike z improviziranim predavanjem o ljubezenskem življenju lignjev, dokler si pač vsi po vrsti ne grejo po pijačo, ti pa sama stojiš na balkonu in edina sprašuješ za pepelnik, ker ne opaziš, da tukaj nabeđen ne kadi, in negotovo otresaš pepel v korita za rože, potem pa cmeravo oznaniš, da hočeš zdaj domov, kar sploh ni slabo, ker – nič pač ne moreš za to, nasprotno, da – naj povem v vsej nejasnosti – izhajaš iz lumpenproletariata, to vemo vsi in zaradi tega te pomilujemo, prijazen človek si in gotovo si to, kar moški radi gledajo – ampak poslušajo? Ne, rajši ne. In kako? Kaj? Poročit? Si znorel? Lahko bi sicer rekel, *fuck it*, dol mi visi, kaj govorijo drugi, to je ženska, ki jo imam rad, ki se je ne naveličam, ki me noč za nočjo in zelo pogosto tudi podnevi s svojim telesom seksualno izstrelji v druge sfere, ampak ne, on ni tak, naš Daniel, človek ni tak, če ima poklicno še kakšne načrte v življenju, ni tak, če je študiral pri Kišu Kurokavi in se bliža štiridesetemu, ko je čas za naraščaj in ko po letih lahkomiselne, čisto čutne seksualne odločitve stopi v fokus to, kakšen duševni potencial ima človek v mislih za lastno

reprodukcijo, zaradi česar biologija vstopi skozi stranska vrata v bojno areno in useka, kjer ne pričakuješ, onstran nagona in ključnega dražljaja, na nedojemljivem področju genske nečimrnosti, in to – draga Franziska – te je, močno načeto zaradi Danielovega napredovanja v redki zrak pritiskov izobraženega meščanstva po razkazovanju, dotoklo in ti zlomilo vrat, ampak bodimo pošteni do Daniela, ki te ni žrtvoval samo gospodu profesorju Rissmannu in strahu pred blamažo z napačno ženo, ne, tudi sam se je že dolgočasil, naš Daniel, ko se je omama razkadila in se je spet bližal pogovor, ponoči pred spanjem ali zjutraj ob kavi, neskončno se je dolgočasil ob tem, kaj neizmerno banalnega je rekel kdo iz tvojega kroga puščobnih prijateljev in katere osebne rekorde si postavila v fitnesu, in – to je bilo najhujše – ko si opazila, kako se ti je izmuznil v arhitekturno abstrakcijo, in si mu obupano poskusila sledit tja, neizkušeno si brkljala po vokabularju, spraševala po projektih, ki so bili zate čista uganka – previdno si pritikala zraven svoje – ne, vseeno rajši ne –

DANIEL: Tega ni delala nikoli, zdaj govoriš o sebi – SIBYLLE: Samo ker te je zanimalo, zakaj – zakaj ima Daniel dva otroka z mano in nobenega s tabo, zakaj se je to takrat končalo in ni moglo iz tega nič več nastat. Od vsega začetka obsojeno na neuspeh, brez prihodnosti, kljub vsej preteklosti. Zakaj zdaj ti iščeš zaščito pri meni in ne jaz pri tebi –

DANIEL: Pusti jo, nič ti ni naredila –

SIBYLLE: Aja?

DANIEL: In zakaj si naga?

SIBYLLE: Šele zdaj opaziš?

DANIEL (*Franziski*): Prosim, oprosti. To je seveda vse neumnost, kar govori, preveč je popila – (*Sibylle*): Mislim, da bo boljše, če greva zdaj v posteljo –

SIBYLLE: Ni treba govorit z mano, kot da sem duševno bolna –

DANIEL: Naga letaš okrog in žališ brez razloga –

SIBYLLE: Tukaj stanujem, vse tukaj je tako zelo moje kot obleke, ki jih nosim na koži, to stanovanje je moje spodnje perilo, dotika se

mojih najbolj intimnih delov, in če mi nek tujec šari po perilu, potem to čutim na goli koži – ko že praviš »nič ti ni naredila« –

DANIEL: Ne bom se pogovarjal s tabo, če se boš tako obnašala –

SIBYLLE: Ti je to preveč, te nekaj gole kože, je ne preneseš? To je to, kar vidiš v meni, žensko meso, to, kar zmeraj hočeš, tukaj je, poglej si ga, to telo je spravilo na svet dva otroka, še sama ne vem več, kako. Ja, in? Te to tako zelo prestraši, fantek, si se s kavsanjem obupano osvobodil od mame, kot da bi moral dokazat, da si že velik, da si pravi moški, in potem končno postaneš oče in misliš, da ti je uspelo, ampak ne, cak, spet je tukaj neka mama, ki te ima, jaz, pri tebi doma, z otrokom na prsih, temu ne moreš uiti, samo beg v še več seksa, z drugimi ženskami, ki niso mame, še ne, tako grozno je materinsko meso –

DANIEL: Utihni, našgana si –

SIBYLLE: To je dobro. Jutri bo vse veliko bolj oddaljeno kot včeraj, bil je ta hudičevi alkohol, ampak danes smo vse povedali –

FRANZISKA (*Danielu*): Je to res?

SIBYLLE: Kaj?

FRANZISKA: Kar pravi. To drži? To je vse res, a ne?

DANIEL: Da sem – da si –

FRANZISKA: Zakaj –

SIBYLLE: Poglej me –

FRANZISKA: In jaz nikoli nisem razumela –

SIBYLLE: Vse se postavi na svoje mesto –

FRANZISKA: En beden kup –

DANIEL: Kaj –?

FRANZISKA: Kup dreka – ne, ne, pejt stran, stran – (*Udari Daniela.*)

DANIEL: Au! Au, moje uho! Mater! Pazi, no!

FRANZISKA: Oprosti. Tega ne naredim ravno pogosto.

DANIEL: Madona!

SIBYLLE: Ha!

FRANZISKA: Žal mi je.

(*Sibylle:*) Ogabna žival si –

SIBYLLE: Žival. Iz tvojih ust je to kompliment –

FRANZISKA: Zdaj se bo že kmalu zdanilo. Vzela bom svoje stvari in šla na cesto. Jaz nisem naga –

SIBYLLE: Lahko ti jih sicer tudi vržem skozi okno –
FRANZISKA: Ne.

DANIEL: Franziska – ti –

FRANZISKA: Saj vem –

DANIEL: To je vse –

FRANZISKA: Ja? Kaj je vse?

(*Nič.*)

DANIEL: Nič –

FRANZISKA: Vse nič?

DANIEL: Pozabi –

FRANZISKA: Ja. Mogoče mi bo zdaj uspelo.

(*Odide.*)

SIBYLLE: Ej, ustavi se, počakaj.

FRANZISKA: Kaj?

SIBYLLE: Nekaj si pozabila –

FRANZISKA: Hm?

SIBYLLE (*misli Daniela*): Tukaj. Na. Tega. Ne? Nisi več zainteresirana? Najin skupni interes? Ne?

(*Franziska boljši v Sibylle. Ta jo poskusi poljubiti. Franziska odide. Nič. Videti je, kot da Sibylle stoji spi.*)

SIBYLLE (*Danielu*): Spiš? Danes ponoči boš spal na zofi. Posteljnina je že tukaj. Jaz bom tam naga raztegnjena ležala na najini postelji, v taki pozi, ki si jo moški zmislijo za ženske, zato da – zato da se boš spomnil, kako je moje telo – podrhtavalo k tebi – prvo noč. Mogoče se boš spomnil tega in boš ob spanec.

(*Nič.*)

In enkrat ob svitu bosta otroka stala pri tebi ob zofi – in Maxi te bo vprašal, kaj delaš tukaj – in zakaj ne spiš pri meni. In Bea bo vprašala, če se bova zdaj ločila.

(*Nič.*)

Dobro bi bilo, če do takrat veš, kaj ji boš rekel.

(*Nič. Oba ostaneta.*)

Konec

**Priloga gledališkega lista Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXXV, sezona 2024/2025, številka 6**